

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Subjekty utváření kulturního života na venkovském městě

Josef Süttö

Bakalářská práce

2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Josef SÜTTÖ**
Osobní číslo: **H08484**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Komunitní studia**
Název tématu: **Subjekty utváření kulturního života na venkovském městě**
Zadávající katedra: **Katedra sociálních věd**

Z á s a d y - p r o v y p r a c o v á n í :

Tématem práce je poznání činitelů rozvoje kulturního života v Sezemicích. V bakalářské práci bude nastíněn jeho současný stav. Dále bude provedena analýza relevantních informací, včetně rozhovorů s vedoucími představiteli komunitních subjektů, které ovlivňují kulturní život ve městě. Cílem bakalářské práce je zjistit, jaký přínos mají vybrané komunitní subjekty pro rozvoj, obohacení a fungování sociálních vztahů.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- Aktéři rozvoje regionu - Orlicko / Zdenka Vajdová (ed.) Praha : Sociologický ústav AV ČR, 2008 ISBN 978-80-7330-143-9
- Komunita občanská a komunita terapeutická / Pavel Hartl Praha : Sociologické nakladatelství, 1997 ISBN 80-85850-45-1
- Občanská společnost v regionech České republiky / Jana Stachová Praha : Sociologický ústav AV ČR, 2008 ISBN 978-80-7330-142-2
- Posilování rozvoje občanské společnosti v regionech České republiky : sborník dokumentů / Jan Hloušek ... [et al.] Praha : ICN, c2000 ISBN 80-902284-7-X
- Strukturální přeměna veřejnosti : zkoumání jedné kategorie občanské společnosti / Jürgen Habermas ; [překlad Alena Bakešová, Josef Velek] Praha : Filosofia, 2000 ISBN 80-7007-134-6
- Účast veřejnosti na rozhodování ve věcech ochrany přírody a krajiny : metodická příručka / Petra Humlíčková a kolektiv Vlašim : ČSOP Vlašim, 2008 ISBN 978-80-86327-68-6

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Jaroslav Paulovič
Katedra sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2011**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

doc. MgA. Tomáš Petráň, Ph.D.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2010

Poděkování

V první řadě bych poděkoval PhDr. Jaroslavu Paulovičovi, za vedení mé bakalářské práce, orientace, uvedení do problematiky a velmi přínosné konzultace. Také bych chtěl poděkovat, Univerzitě Pardubice za zapůjčení diktafonu a umožnění tak zaznamenání hlavních stěžejních rozhovorů do formy digitálních záznamů a následné vyústění v mé bakalářské práci. Dále bych chtěl poděkovat všem představitelům zaznamenaným v bakalářské práci, protože jsem se nesetkal s odmítavým postojem, vždy byli sympatičtí a ochotní si vytvořit čas na moji výzkumnou část práce. Nesmírně přispěli svým názorem, postojem i individuálním pohledem na danou problematiku. Nemohu nezmínit samozřejmě moji rodinu za podporu, pochopení a přizpůsobením se daným nárokům na rozvíjení mého vzdělávání, během celého mého studia.

Prohlášení autora

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 6. 2012

Josef Süttö

Anotace

Bakalářská práce bude vycházet z historie města Sezemice, jejich dosavadních, minulých i budoucích subjektů kultury. Teoretická část bude vycházet z kultury a občanské společnosti. Praktická část bakalářské práce bude vycházet z individuálního dotazování osob hlavních subjektů kulturního života na venkovském městě, dále praktickou část doplním formou anketního dotazování od obyvatel navštěvující hlavní subjekty kultury. Cílem je definování hlavních kulturních subjektů, vyšetření současného stavu a veřejné mínění obyvatel.

Klíčová slova

Kultura, občanská společnost, kulturní subjekt, radnice, škola, farnost

Annotation

Bachelor thesis will concern history of city Sezemice, their past, future and current culture. Theoretical part will be based on concept of culture and civil society. The practical part of thesis will be based on individual interview with authorities of the city. Practical part of thesis will complete questionnaire what was given to persons who visit cultural objects in the city. Main goal is definition of main cultural subject and examination of their current state in the eyes of Sezemice inhabitation.

Keyword

Culture, civil society, culture subjekt, townhall, school, parish

Obsah

Anotace	6
Klíčová slova	6
Annotation.....	6
Keyword.....	6
1. Úvod.....	9
2. Historický vývoj	10
2.1. Historie Sezemic.....	10
2.2. Památky a dominantní subjekty města.....	11
2.3. Vznik radnice	13
2.4. Vznik školství	16
2.5. Vznik farnosti Sezemické.....	18
2.5.1 Klášter	18
2.5.2. Fara	19
2.5.3. Kostel Nejsvětější Trojice	19
2.5.4. Starobylá dřevěná zvonice	20
3. Aktuální kulturní život	21
3.1. Kulturní akce města	21
3.2. Kulturní akce městské knihovny	21
3.3. Kulturní akce základní školy	22
3.4. Kulturní akce pořádané školkou.....	22
3.5. Ostatní.....	23
4. Teoretická část	24
4.1 Kultura.....	24
4.2 Občanská společnost	25
4.2.1 Vznik občanské společnosti	26
4.2.2. Občanská společnost v ČR.....	26
4.2.3. Vyhledky české společnosti.....	27
5. Metodologie.....	29
5.2. Výzkum.....	29
5.2.1. Představení výzkumu	29
5.2.2. Sestavení výzkumných otázek.....	30
5.2.3. Výzkumné otázky	30

5.2.4. Struktura rozhovoru.....	31
5.3. Hlubkové interview	33
5.4. Dotazník	33
5.5. Zakotvená teorie.....	34
6. Interpretace výzkumu	35
6.1. Sběr respondentů	35
6.2. Kulturní subjekty	37
6.3. Občanské spolky v Sezemicích	37
6.4. Digitální kultura.....	38
6.6. Názorové klima obyvatel.....	40
7. Diskuze a závěr	42
8. Seznam literatury	43
8. 1. Internetové zdroje:	43
Přílohy	44
Grafické znázornění	44
Přepsané rozhovory	47

1. Úvod

Problematiku kulturních proměn na venkovském městě jsem si vybral, protože mi je téma blízké. Oslovilo mě z hlediska lokality mého bydliště. Můj zájem o historický a kulturní vývoj této oblasti užiju ke zpracování absolvenční bakalářské práce. Subjektem výzkumu je městská obec Sezemice. V práci je také užito historiografického přístupu k uvedení kulturních subjektů do kontextu.

Výzkum je zpracován na základě východisek několika autorů, zabývajících se urbanizací a proměnou kultury v podmínkách České republiky. Hlavní metodou sběru dat je hloubkové interview, doplněné o formu dotazníku. Jedná se tedy o syntézu kvalitativního a kvantitativního šetření, při čemž prvně kvalitativní šetření je primárním přístupem. Navštívím vybrané hlavní kulturní představitele a formou dotazování zaměřeného na již zmíněné hlavní kulturní subjekty, analyzuji proměny kulturního života. Data budou následně zpracována pomocí zakotvené teorie.

Stěžejním zdrojem informací do výzkumné části budou osobní rozhovory hlavních představitelů kulturního života na venkovském městě. Pro přesnější poznání současného stavu využiji i anketní šetření ve vybraných lokalitách. Zejména v hlavních kulturních subjektech za určité časové období.

Teoretická část bude zaměřena na historické mezníky vývoje hlavních kulturních subjektů a identifikace proměny kulturních změn.

Cílem bakalářské práce je definování hlavních kulturních subjektů od historických mezníků až po současnost. Dále bude vyšetřen současný stav a veřejné mínění obyvatel.

2. Historický vývoj

V této části se pokusím přiblížit historický vývoj městské obce Sezemice. K historickému vývoji je přístupováno nejprve z hlediska obecného vývoje. Dále se zaměřuji na jednotlivé stavby, jež provázely historický vývoj a jsou jeho symbolem.

2.1. Historie Sezemice

Nejprve bych se rád, v této části zaměřil na celkový historický pohled městské obce Sezemice a jejich památek, včetně dominant Sezemice. Dále se zaměřím na tři hlavní kulturní subjekty, které vystupují do popředí z historie až po současnost.

Název města vyplynul „*patronycky z ryzího slovanského jména >>Sezema<<*“.¹ Poloha města byla zapsána takto: „*Město Sezemice leží při řece Loučné nedaleko polabské dominanty, Kunětické hory. Patří k nejstarším sídlištím Pardubického kraje. Osídlování území dnešních Sezemice a jejich blízkého okolí bylo předurčeno polohou toků řek Labe a Loučné (Mejsky, Trnice), po jejichž březích vedly prastaré kupecké stezky*“.² Důležitým důkazem o existenci dlouhodobé historie města, jsou archeologické nálezy, jež byly objeveny v okolí města.³ Přesné založení vzniku Sezemice není známé, avšak pravděpodobným datem je počátek 13. století. „*Kdy Sezemice byly založeny nelze nám udati, ale původní jméno kolektivní Sezemici ukazují na původ prastarý; poprvé připomínají se r. 1227 v Reg. C.I. a r. 1421 v kronice Vavřince z Březové*“.⁴ Další zmínky na vznik poukazují také na rok 1227. „*Nejstarší zaznamenaná písemná zpráva o Sezemících pochází z roku 1227. Tehdy velmož Kojaty z rodu Hradišiců odkázal ve své závěti ves Sezemice cisterciánskému klášteru v Sedlci u Kutné Hory. Jak dlouho Sezemice existovaly před tímto letopočtem a kdo Sezemice založil, zůstává zastřešeno tajemstvím.*“⁵

¹ Krčmář, A. kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 392

² Krčmář, A. kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 392-393

³ Krčmář, A. kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz* str. 393

⁴ Krčmář, A. kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz* str. 394

⁵ Krčmář, A. kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz* str. 392

Jak už bylo řečené, není příliš mnoho písemných zpráv z důvodu požárů. „*Dějiny města Sezemice jsou bohužel chudé, jelikož nejstarší svědek jejich minulosti, panenský klášter, dávno na dobro zmizel jako opatovický a jiné písemné památky zničil oheň.*“⁶ Historie Sezemic není příliš kladná, záznamy nám poukazují na události, které byly spíše tragické. Historické záznamy poukazují na smutnou událost, „*že r. 1570 Sezemice vyhořely*“.⁷ Pokračování tragických událostí spadá i do konce 18 století. „*V Sedmileté válce Sezemice utrpěly mnoho pruským vojskem; r. 1758 panovala tu úplavice. R. 1831 zuřila v městě cholera a v mnohých letech poškodily obyvatelstvo také povodně. Z války r. 1859 žili tu ještě r. 1902 tehdejší vojíni.*“⁸ Sezemice si tedy prošli katastrofami, jež zamezilo v té době dalšímu rozpínání a vývoji.

Tehdejší počet obyvatel na počátku „druhé poloviny 17. Století bydlelo v Sezemicích 339 obyvatel, v dnešní době žije v Sezemicích, včetně při sloučených obcích Dražkova, Kladiny, Lukovny, Počápel, Velkých Koloděj a Veské, téměř 3300 obyvatel.“⁹

2.2. Památky a dominantní subjekty města

Město Sezemice leží v pomyslném středu velkých měst, nejbližší je vzdálené 5 kilometrů, je jím město Parbubice, 20 kilometrů město Hradec Králové a 12 kilometrů město Holice. Městem protéká řeka Loučná, po které se dostaneme ke krásné dominantě, kterou tvoří hrad Kunětická hora. Název není v České Republice ojedinělý. Celkově se vyskytují názvy tří, ve třech různých krajích. Při příjezdu do Sezemic od Pardubic „*na rozcestí do Pardubic, Sezemice a Veská postavena jest r. 1856. Kaple sv. Josefa ve slohu gotickém.*“¹⁰, jak dokládá sepsaná historie sezemice z konce 19. století. U první zastávky po levé straně po 30 metrech nalezneme kamenný kříž. „*Za městem k Pardubicům stojí*

⁶ Krčmář, A. a kol., Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz, str. 400

⁷ Krčmář, A. a kol., Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz, str. 401

⁸ Krčmář, A. a kol., Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz, str. 401- 402

⁹ Balcar, M., Sezemice 780 let., 2007

¹⁰ Kopecký, A., Sezemice nad řekou Loučnou, jich minulost a přítomnost, str. 69

*kamenný kříž postavený nákladem zdejšího rodákem p. Horáka*¹¹. Kamenný kříž je postaven u začátku cyklistické stezky, která vede přes Počáple až do Parbubic.

Přesuneme-li se přes most, po pravé straně vidíme sportovní komplex, kde je postavené fotbalové a volejbalové hřiště se zázemím i pro mateřskou školu. Dále najdeme po levé straně objekt, kde působí dobrovolní Hasiči, jejichž spolek byl založen 1. září 1881.¹²

Při příjezdu do centra, najdeme po pravé straně mlýn, jenž se momentálně renovuje a také zde býval pivovar z 16. století, který stával do roku 1832. Opodál, najdeme východočeské tiskárny, které byly vystavěny po zbourání velké továrny Tesly. V centru najdeme starou radnici, Husův pomník a opodál kamenný kříž, dříve dřevěný. U staré radnice byla nově postavena nová multifunkční radnice. Nově zde byla odhalena socha kpt. Alfréda Bartoše na počest jeho památce za příležitosti oslav 780 let od založení města v roce 2007. V centru *„Na Husově náměstí, v parčíku vedle radnice, stojí barokní skvost - socha českého světce, sv. Jana Nepomuckého z roku 1753.“*¹³ Směrem po staré polní cestě ke Kuněticím najdeme další kříž. *„Za návrším ke Kuněticům stojí dřevěný kříž z r. 1862.“*¹⁴ Momentálně tento kříž už není dřevěný, nýbrž kamenný.

Severo-východně od centra najdeme pomník pro Karla Bezdíčka, praporečníka české setniny NAZDAR. Po pravé straně najdeme také knihovnu a po levé straně poštu.

Ve východním směru na Holice od centra jsou postavené další velice důležité památky. Nacházíme zde faru, Kostel Nejsvětější Trojice, dřevěnou zvonici a kamenný kříž. Opodál byl v roce 1994 postaven komplex pro seniory s pečovatelskou službou, zmodernizovaná základní škola a mateřská škola s rozsáhlým sportovním areálem s dlouhou historií. *„Nejstarší tělovýchovná organizace v Sezemicích byla Tělocvičná jednota Sokol, která vznikla v Sezemicích již v roce 1864. Od té doby uplynula řada let, ale sport již natrvalo v Sezemicích zůstal.“*¹⁵ Tímto směrem se zde také nachází dva hřbitovy. První se nachází nedaleko dřevěné zvonice a je zde postavena Hřbitovní kaple Panny

¹¹ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minulost a přítomnost*, str. 70

¹² Jednotka sboru dobrovolných hasičů, <http://hasicisezemice.wz.cz/files/main.htm>, květen 2005

¹³ Balcar, M., <http://www.sezemice.cz/historicke-pamatky> květen 2005

¹⁴ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minulost a přítomnost*, str. 70

¹⁵ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

Marie z roku 1694.¹⁶ Nově zde byl zrekonstruován Památník k obětem světových válek.¹⁷ Druhý hřbitov se nachází dále za městem, dříve byl odsunut z důvodu ochrany, kvůli výskytu tehdejších morových epidemií.

Může se pro nás zdát, až příliš přirozené, že se zde nachází kostel, radnice, základní škola apod., nicméně si taky musíme položit otázku, kde se tyto dominanty objevily. Radnice, která má nezastupitelné místo v utváření kulturních aspektů, je jedním z hlavních pilířů kulturního dění. Nejprve poukáží na důležité historické záznamy, jež spadají do vývoje radnice v městě. Zmíním i prvního radního, který se velmi zapříčinil o rozvoj města.

2.3. Vznik radnice

Hlavním kulturním aspektem byla radnice, prvotní stavba se datuje mnohem dříve, ale první záměrné postavení je nám známo. „*Existence původní stavby staré radnice je zmiňována již na konci 17. Století*“.¹⁸

Důležitou událostí bylo první zaznamenání radního v této době. Zvolení prvního radního, vedlo k prvopočátku rozvoje kulturního života. „*V Sezemicích působil jako radní spisovatel český Josef Vladimír Pelikán (naroz. r. 1808 u Hořic, zemř. 19. srpna, r. 1876 v Kostelci n. Č. L.), jenž po r. 1848 pro své vlastenecké smýšlení byl v nepřízni svých představených a proto na několika místech při státních úřadech v Čechách.*“¹⁹. V historických záznamech se dále objevuje důležitá osoba, radní J. Urban. Zde je vidět provázanost školství s obecní správou, protože nejprve se stal J. Urban městským učitelem, poté „*v. r. 1909 byl zvolen měst. radním (ač toho rakous. Zákony nedovolovaly). Obecním starostou byl zvolen r. 1919 a předsedou okres. Správní komise téhož roku Má dovolenou od 1 list. 1919, aby mohl úřad zastávat*“.²⁰ Sezemice se rozvíjely rok od roku. „*Rozvoji*

¹⁶ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minulost a přítomnost*, str. 70

¹⁷ Balcar, M., historie, květen 2005, <http://sezemice.cz/historie/d-40738/p1=316>

¹⁸ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

¹⁹ Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 402

²⁰ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou – jich minulost a přítomnost*, str. 402

města prospěla nejvíce obecní správa a spolky (9), vzdělávající své členy pořádáním občanských přednášek a čtením dobrých knih ze spolkových knihoven.“²¹

Historie Sezemic, popisuje velmi mnoho požárů, které zchvátily Sezemice. Stará radnice se také této tragédii nevyhnula. *„Po velikém požáru v roce 1832, při kterém shořela i bývalá radnice na Velkém náměstí, byla nad budovou obecní spilky vystavěna z kamene a cihel nová empírová radnice jako dvoupodlažní budova opatřená věžičkou s hodinami“.*²²

Událost, která byla velmi důležitá pro rozvoj Sezemic se odehrála v 19. století. Byl to významný den pro Sezemice, napomohl a přispěl k rozvoji města, ale i celkovému rozvoji kulturního života. *„Ta se stala v roce 1834 svědkem významné události. 13. Února toho roku byly Sezemice povýšeny na město“*²³ Stávající podoba radnice byla upravena ve 20. století. *„V roce 1913 byla fasáda radnice a vchod upraveny prakticky do nynější podoby.“*²⁴ V 50. letech minulého století, radnice sloužila víceúčelově, nejen pro potřeby města, ale také pro policii, policejní sluhy i jako vězení. Zajímavostí je, že po určité době se zřídila policejní stanice opět ve staré radnici a její prostory jsou stále využívány. *„V přízemí byl byt obecního zřízence, policejního sluhy, policejní stanice a vězení. V prvním poschodí byly úřadovny a archiv. V 50. letech minulého století byly prostory radnice upraveny a svého účelu sloužila radnice do roku 2000“*²⁵

Po vystavění další, nové radnice, přešla tehdejší do nejvýznamnějších památek města Sezemic. *„Věžní hodiny radnice, jako jedny z mála v širokém okolí, i v dnešní době ukazují čas do čtyř světových stran a zvony na věži, ozdobené znakem města Sezemic, odbíjejí čas po staletí. Budova staré radnice byla vždy dominantou Velkého, později Husova, Náměstí a i nyní je neodmyslitelnou památkou a pamětí města Sezemic.“*²⁶ Nová radnice byla umístěna na stejném náměstí jako tehdejší radnice. *„V roce 2004 u příležitosti oslav 170. výročí povýšení Sezemic na město proběhlo slavnostní otevření nové budovy*

²¹ Krčmář, A. a kol., Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz, str. 394

²² Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

²³ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

²⁴ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

²⁵ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

²⁶ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

radnice s víceúčelovým sálem. Čtyřpodlažní budova byla vystavěna v letech 2002-2004. ²⁷
Pozitivní je zcela to, že při stavbě se myslelo na osoby s hendikepovaným pohybem.
*„Vnitřní schodiště sloupu s bezbariérovým výtahem přístupným za všech podlaží umožňují
občanům snadný pohyb mezi úřady umístěnými na jednotlivých podlažích.“* ²⁸Společenské
a kulturní akce jsou konané v Reprezentačním sále, který slouží k společenským a
kulturním akcím pořádaným v Sezemicích ²⁹

²⁷ Balcar, M., Sezemice 780 let, 2007

²⁸ Balcar, M., Sezemice 780 let, 2007

²⁹ Balcar, M., Sezemice 780 let, 2007

Dalším hlavním pilířem, který má neopomenutelný vliv ve vývoji, je vznik školství. Ve vývoji města, školství ovlivnilo kulturní dění podstatnou měrou. V historické část i zmíním první vyučující a historický vývoj vzniku školství v Sezemicích.

2.4. Vznik školství

První určitá zpráva o sezemické škole spadá do roce 1494. Zapsání polohy se v historických spisech uvádí. „*V urbáři panství Pardubického a Kuněticko-Horského (II. Fol. 1-5) mezi poplatníky uvádí se téže škola. Nejstarší budova školní stávala na malém rybníčku mezi nynějšími čp. 23. a 18.*“³⁰

Spolupráce mezi školou a farou fungovaly i v této době. Jednalo se o postavení a vytvoření prostor pro výuku a další zaopatření. „*Když po čase počtu dětí nestačila, přistavěna byla vzadu k farské zahradě jedna třída a byt pro pomocného učitele.*“³¹ Zmínky o tehdejších kantorech najdeme ve spisech farních. „*O škole sezemické určitějších zpráv ze 17. století podávají farní matriky od r. 1636., z nichž lze vyčísti jména tehdejších kantorů.*“

V Sezemicích jmenují staré paměti učitele tyto: 1638. Mikuláš Lanškrounský, správce školy, 1650. Samuel Čech, správce školy, 1662. Samuel Durchanides Chrudimský, kantor školní, 1665. Jiřík Rozvařil, kantor, 1668. Václav Holič z Opočna, kantor.“³² Odměnění tehdejšího rektora počínalo jinou formou než peněžní, ale i v této době fungovalo pomyslné měřítko průměrných odměn. „*V Sezemicích r. 1601. usnesli se, když by kněze bytně ne faře neměli, že rektor vezme expanse (vydání, odměna, náklad) za celý rok 8 kop míšenských. Tu tedy odbývali správce školního z míry lacino, o čtyři kopy laciněji nežli v Praze u sv. Mikuláše prostého.*“³³ Školu postihla tragédie, kterou nezavinili obyvatelé. „*R. 1817. ji blesk zapálil a kryt zničil, i byla opravena vhodného místa postavena byla nová škola pro kostelu, kde jest nyní tak zvaná stará školní budova.*“³⁴ Opětovné vystavění trvalo přes 20 let. „*Stavěna nová škola na starém místě a 18. září*

³⁰ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 75

³¹ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 76

³² Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 77

³³ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 78

³⁴ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 79

1838. vysvěcena. Tehdy vyučoval učitel Ant. Buchna s dvěma podučiteli (byla tedy trojtřídní). R. 1875. rozšířena o 4. třídu a r. 1877. přibyla poboční třída dívcí.“³⁵ Tehdejší velká osobnost, která se zapříčinila o rozvoj nejen školství v Sezemicích, nýbrž také rozvojem města, jako sezemický radní, viz Vznik radnice. „Josef Urban narod. se dne 11. Března 1875 v Sezemicích, učiteloval od r. 1893 v Sezemicích, Zdechovicích, Živanicích, Ostřetíně a od r. 1904 opět v Sezemicích“.³⁶ Konečné tehdejší rozšíření při rozkvětu města a nedostatečné kapacity pro školáky, vedlo k tehdejší modernizaci, bylo umožněno díky spolupráci čtyř obcí a daly dohromady určitý obnos peněz, kterým mohly koupit dva domy a předělat je“ r. 1896., po dlouhém uvažování o místech, vystavěna nová škola nákladem příškol. obcí: Sezemic, Počápel, Kladiny a Lukovny vedle staré školy, kde zakoupeny byly za 6400 zl. Domy č. p. 168. A 169.“³⁷ Určité další pilíře spolupráce se začínaly objevovat nejen od tehdejší fary, ale i od vedení obce. „Jakož jsme výše pověděli, byli učitelé stravováni na faře; nebylo-li některý čas, nebo upíral-li kněz učiteli stůl, to arci připadlo obci, aby si učitele živila.“³⁸

První měšťanská škola se v Sezemicích objevuje začátkem 20. století. Dříve mnoho dětí chodilo do škol v Pardubicích. „Od 1. X. r. 1920 jest v S. škola měšťanská smíšená; první ředitelem zat. byl Josef Nešpor, druhým od 1. III. r. 1922 Frant. Bělohlávek (definit.).“³⁹ Po určitou dobu, zde školství fungovalo. Předposlední obměna vznikla, „v roce 1959 byla vystavěna dvoutřídní školička a tyto tři školní budovy spolu s učebnami zřizovanými v provizorních prostorách sloužily k výuce žáků do sedmdesátých let dvacátého století.“⁴⁰ Dnešní podobu získala škola až v roce 1980, kdy byl otevřen rozsáhlý moderní školní areál se sportovištěm pro děti. Dvoupodlažní budova školy sestává ze tří vzájemně propojených pavilonů.

V prostředí části budovy je školní jídelna a přístup do tělocvičny a školních dílen. Ve sportovním areálu jsou hřiště na kopanou a další míčové hry, tenisové kurty, běžecká dráha a doskočiště. Slouží dětem základní školy i široké veřejnosti.⁴¹

³⁵ Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 217

³⁶ Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 402

³⁷ Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 217

³⁸ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minulost a přítomnost*, str. 80

³⁹ Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 217-218

⁴⁰ Kopecký, A. *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minulost a přítomnost*, str. 81

⁴¹ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

2.5. Vznik farnosti Sezemické

Třetím dominantním subjektem je duchovní sféra, spravovaná od počátku vzniku farnosti Sezemické. Nastíním prvotní vznik farnosti a vývojové tendence, nicméně neopomenu i první duchovní představitele v předních funkcích.

2.5.1 Klášter

Nejprve se musím zmínit o klášteře, který se nacházel v Sezemicích a je jednou z nejstarších doložených památek v městě. *“ K nejstarším klášterům na východě Čech patřil ženský cisterciácký klášter Panny Marie v Sezemicích založený ve druhé polovině 13. století. “*⁴² Původně chudý klášter postupně bohatl a v době svého rozkvětu vlastnil vedle Sezemic řadu okolních vsí a pozemků, měl svůj mlýn, sádky na ryby a vinici na svahu k Časům. V klášteře bylo s abatyši až 13 panen.⁴³ Tento klášter je důležitým subjektem od jeho vzniku nejen pro Sezemice, ale díky němu byla ovlivnil i okolní města a obce. *„Klášter Sezemický musil důležitou asi hráti úlohu své doby v této krajině; neboť kvůli němu i nejvyšší hlava církve zvláštní bulu byl vydán. Jest to bulla Boniface IX. Ze dne 13. dubna 1397. chovaná v kapitule pražské, kterouž kostel Nejsv. trojice Boží u kláštera svěřuje se péče a vedení abatyši – a dává se jí za právo, že může mnichy u kostela toho se zdržující a neposlušné odstraniti. Dle této závažné listiny, stala se abatyše kláštera Sezemického jakousi patronkou kostela Nejsv. Trojice Boží u něhož duchovní správu zastávali mnichové z kláštera katovického. “*⁴⁴ Duchovní stav se pohyboval počtem čítající dle listu odstupného biskupství Litomyšlského z r. 1350 10 osob a abatyši.⁴⁵ Za husitských válek přitáhl houf husitského vojska spojený s Pražany. *„Klášter neměl dlouhé trvání; útokem Pražanů, vedeným Janem Želivským, r. 1421 někdy po 28. dubnu zničen “.*⁴⁶

⁴² Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

⁴³ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

⁴⁴ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 49

⁴⁵ Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 394

⁴⁶ Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 394

Po svém zničení již klášter nebyl obnoven a podle prováděných průzkumů se nacházel v místech, kde dnes stojí fara a v jejím nejbližším okolí.⁴⁷ „Klášter zmizel, zbořením jeho užito ku stavbám v letech pozdějších, a že krásným býti musil; dosvědčují zbytky klášterního kostel.“⁴⁸

2.5.2. Fara

Fara byla pro Sezemice velkým přínosem, byla provázaná i okolními celky. V rozličných starých zprávách se dochovala jména jednotlivých farářů. „R.1357. dne 3. října se připomíná Urlic ze Sezemic.“⁴⁹ Prvního faráře po dvou letech vysřídil „Joannes ze Sezemic r. 1359“.⁵⁰ Významným farářem byl také „roku 1512 Pavel Hořický“⁵¹ Farářem se také stal i u svatého ducha v Hradci. Po třicetileté válce byl nedostatek farářů. „Po válce třicetileté, kdy nastal velký nedostatek kněžstva katolického jmenuje se farářem Sezemickým Antonín Rulikovský, kvardián Minoritů z Pardubic.“⁵² V té době fara spravovala nejen okolí Sezemic ale mnohem dál až zhruba 22 vesnic. „Tehdejší obvod fary Sezemické zahrnoval v sobě farnost Sezemickou, Kunětickou, Dřítečskou, Bejšťskou a dolní Ředice.“⁵³ Po dobu nejen jeho období od roku 1654 – 1664.⁵⁴ Nynější farní budova postavena jest 1734. za faráře Antonína Reicharta.⁵⁵

2.5.3. Kostel Nejsvětější Trojice

Jednu z nejstarších památek našeho regionu a nejvýznamnější památkou Sezemic je kostel Nejsvětější Trojice z poloviny 13. století. „Důležitější pro rozšíření Sezemic byla si

⁴⁷ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

⁴⁸ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 55

⁴⁹ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 71

⁵⁰ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 71

⁵¹ Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*, str. 397

⁵² Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 72

⁵³ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 72

⁵⁴ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 71

⁵⁵ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minuloť a přítosmnost'*, str. 71

ta doba, kdy založen a vystavěn tu klášter panen cisterciatským a při něm kostel, což stalo se ve 2. polovic 13. Století. Sezemice jakožto celé vřkolí připadlo v držení kláštera až do jeho zničení v r. 1421. ⁵⁶ Tehdejší Kaplan klášterní „byl r. 1409 Václav.“ ⁵⁷

Kostel prošel v průběhu staletí mnohými přestavbami a úpravami. Cihlové zdivo v západní části kostela je pozůstatkem původního farního kostela a pochází z doby kolem roku 1270-1280. ⁵⁸

Rozsáhlý kostel je jednolodní (délka více než 26m) s trojboce uzavřeným presbytářem (délka asi 9m) a dvěma přilehlými gotickými kaplemi. Presbytář a kaple sv. Antonína na jižní straně lodi pocházejí z doby kolem poloviny 14. století a severní kaple sv. Anny byla vystavěna v letech 1380-1390 a je patrně dílem Parlěřovy huti Václava IV. ⁵⁹ Kostel dostal novou podobu v 15. Století. ⁶⁰ Po zániku cisterciáckého kláštera 1421 byla asi v 15. Století zvýšena dlažba kostela a do barokní podoby byl kostel upraven po roce 1726. ⁶¹

⁶⁰ Sezemický kostel je jedinečná kulturní a historická památka a je chloubou Sezemice i Pardubického kraje.

2.5.4. Starobylá dřevěná zvonice

Nemohu nezmínit starobylou dřevěnou zvonici, která je v blízkosti kostela Nejsvětější Trojice a svými zvony vždy oznamuje významné události. Typické pro tuto zvonici je její dřevěná celistvost, která se tyčí do výšky 15 metrů s cibulovou věží. Obvod této zvonice se pohybuje přes 32 metrů. Přesný vznik není spolehlivě dokumentovaný. Nejspolehlivější důkaz vzniku dřevěné zvonice poukazuje na rok 1553. Jedná se o datum vyobrazené na jednom ze čtyř zvonů nacházející se uvnitř zvonice. Zvon je největší a byl vyroben přímo pro tuto zvonici, na samotném zvonu je vyobrazen znak města. ⁶¹

⁵⁶ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minulost' a přítosmnost'*, str. 56

⁵⁷ Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz.*, str. 394

⁵⁸ Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou, jich minulost' a přítosmnost'*

⁵⁹ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

⁶⁰ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

⁶¹ Balcar, M., *Sezemice 780 let*, 2007

3. Aktuální kulturní život

Aktuální kulturní život v Sezemicích je poměrně různorodý, obyvatelé se mohou zúčastnit akcí podle své libosti. O Kulturních akcích se obyvatelé mohou informovat z různých informačních zdrojů. Funguje informační nástěnka v nové radnici, místní rozhlas, webové stránky města, kabelový program na městském kanálu, na vybraných místech nástěnky, v městské knihovně, a v městských novinách. Pořádají se akce tradiční, které se opakují každoročně, zároveň však vznikají i akce nové.

Funguje zde velmi dobrá spolupráce mezi hlavními subjekty, které jsem definoval v kapitole interpretace výzkumu. Kulturní dění interpretuji jen v bodech, z důvodu velkého počtu a souhrnu od roku 2009 až po současnost.

3.1. Kulturní akce města

Orgány města pořádají vzpomínkový večer na téma Heydrichiáda a s ní související odborovou činnost na Pardubicku. Dále vyhlašuje akci Sportovec roku 2011 města Sezemic, kde jsou odměňováni nejlepší sportovci roku. Město Sezemice vyniká zejména v oblasti fotbalu a kanoistiky. Mezi edukativní akce můžeme zahrnout například i „První krůčky do školy přes pohádku tak nebolí, Slet čarodějnic.“ Divadlo Pavla Trávníčka a agentura Markus divadelní komedie SBOROVNA, která se řadí mezi mnoho dalších divadelních představení. Z hudebních scén jsou pravidelně pořádány Posezení nejen s dechovkou – pro milovníky dechové hudby. Mezi sezónní akce patří například každoroční Rozsvícení vánočního stromu a ohňostroj nebo Koncert Varhaní hudby.

3.2. Kulturní akce městské knihovny

Knihovna každý rok pořádá dětský den v areálu Městské knihovny. Mezi kulturní akce na podpoření edukace se řadí například Pasování prvňáčků, Mudry Mandaly Mé

zdraví nebo Klub 'čtenářů' od 2 let – Betlémáček. Každoročně jsou také pořádány sezónní akce jako například Předvánoční bleší trh a vánoční dílna, Halloween. Městská knihovna podporuje i natalitu formou klubu maminek v knihovně. Mezi akce pořádané na prezentaci umění jsou pořádány Výstava autorských panenek v MK Sezemice, Prodejní výstava grafických listů Jany Macákové.

3.3. Kulturní akce základní školy

Mezi tradiční akce, které jsou pořádány celostátně můžeme řadit například Dětský den, Soutěž ve třídění odpadu, Recitátoři, Zúčastnění olympiády v českém jazyce, výtvarné soutěže, předčítání v německém jazyce, turnaj v šachu, Umění komunikace, Mladý Demosthenes, Turnaj v přehazované, Průvod tří králů, Tisíc let hudby aneb Od pravěku k renesanci, Beseda na téma antisemitismus a holocaust, Zápis prvňáčku. Škola se snaží podpořit návštěvou Muzea Policie a studia České televize. Základní škola také pořádá akce na podporu ekologie, jimiž je návštěva ekocentra a exkurze do Záchrané stanice opuštěných zvířat. Dále jsou v plánu i výlety, projektové dny k finanční gramotnosti, exkurze, sportovní soutěže a jiné akce.

3.4. Kulturní akce pořádané školou

Pro nejmenší jsou pořádány akce orientované na rozvoj pohybového ústrojí, například Plavecký výcvik v Hastrmánku. Nedílnou součástí je i rozvíjení imaginace a kulturního povědomí zprostředkovaného pohádkami Karnevalový rej na téma pohádky „Popelka“ - Koncert „byla jednou pohádka“. Mezi projekty podporované Evropskou unií patří i Účast v „přátelské školce“ – projekt pro rodiče s psychoterapeutem na téma „Hranice a rituály ve výchově našich dětí“. Účast na dopravním hřišti a zúčastnění preventivního programu s Policií ČR je projektem orientovaným na prevenci kriminality.

3.5. Ostatní

Město Sezemice vzhledem k agrárnímu charakteru, historického vývoje města je orientováno na související sportovní disciplíny, jakými jsou například Střelecký klub – vzduchovková sezóna a Lukostřelecký klub – turnaj v lukostřelbě. Jak již bylo uvedeno výše, Sezemice vlastní z historického hlediska dlouhodobě fungující spolek Prosport Sezemice – kanoistický klub, podobně je i historicky dlouhodobě orientovaný spolek Tělovýchovná jednota - Spartak Sezemice – odbor kopaná. K celkové podpoře kardiovaskulární soustavy jsou zde spolky Odbor sport pro všechny – aerobik, aerobik pro děti, zdravotní cvičení, relaxační cvičení, karate, florbal, body-styling, prvky zumbly.

Občanská společnost se v Sezemici rozvíjí, snaha se neprojevuje jen ze strany města, existují zde další subjekty, jejichž snahou je dosáhnouti obsáhlejšího kulturního využití pro obyvatele. Jedná se o formu organizační stránky nebo o formu spolupráce se zapůjčením jedinečných prostor např. Kostel Nejsvětější Trojice.⁶²

Skončení totalitního režimu v Československu a vznik České republiky zapříčinil zprvu velmi těžké začátky. Město Sezemice se snaží o znovuoživení občanské společnosti.⁶³ Vyhledky do blízké budoucnosti se projevují pozitivně. Snaha autorit je zlepšení celkové kulturní dění.⁶⁴

⁶² Viz příloha – přepsané rozhovory

⁶³ Viz kapitola - *vyhlídka české společnosti*.

⁶⁴ Viz kapitola - *interpretace výzkumu*

4. Teoretická část

Zpočátku bude nastíněn koncept kultura, dále kultura z pohledu kolektivní a tvůrčí činnosti přesahující rámec každodenní stereotypizované činnosti. V další části představím občanskou společnost a její rozdělení. Česká občanská společnost bude připomenuta také s vyhlídky české občanské společnosti.

4.1 Kultura

Východiskem této práce je studium kulturních přeměn na příkladu městské obce Sezemice. Původ slova kultura vychází z latinského slova „colo“, představující obdělávání půdy ve smyslu zemědělství. Spojení slova kultura s duchovnem použil prvně římský filozof Marcus Tullius Cicero, přibližně sto let před naším letopočtem. Byl položen základ pro dnešní chápání slova kultury. Dlouho však, v průběhu celého středověku byla kultura spojena se vzýváním boha a náboženstvím obecně. Teprve v průběhu osvícenství se pojem kultura začal vztahovat na širší oblast lidské existence.⁶⁵

Novodobí kulturní teoretici mají tendenci spíše rozvíjet pojem kultura do sfér běžného života a jeho konání. Například francouzský filosof Decartes pojmenoval kulturní subjekt jako *trvalý základ, nositel jistých určení; pojetí člověka jako autonomní poznávající substance*.⁶⁶ Stinnou stránkou rozšíření pojmu kultura téměř na všechny činnosti lidského bytí je právě její všestrannost. Lidové písně či pohádky můžeme hodnotit pozitivně stejně jako Monu Lisu od Leonarda da Vinci. Pokud však kulturu opravdu vztahujeme ke všem projevům lidské tvůrčí činnosti, musí také do tohoto termínu spadat i subjekty, které jen stěží někdo kulturou nazve. Jsou jimi například zbraně, rasismus nebo koncentrační tábory.⁶⁷

⁶⁵ Soukup, V., *Přehled antropologických teorií kultury*, str. 13 - 14

⁶⁶ Olšovský, S., *Slovník Filosofických pojmů současnosti*, str. 176

⁶⁷ Soukup, V., *Přehled antropologických teorií kultury*, str. 9 - 19

Stejně jako obohacování a vývoj termínu kultura, i přístup k jejímu výzkumu se proměňoval v čase. Od omezeného vnímání kultury pouze na projevy takzvané vysoké kultury (obrazy, literatura), až po veškeré projevy a artefakty.

V rámci této práce je termín kultura vztažen zejména na kolektivní a tvůrčí činnost přesahující rámec každodenní stereotypizované činnosti. Jakýkoliv projev, který vyžaduje aktivní participaci na tvorbě výjimečnosti. Protože ve výzkumném vzorku je městská obec Sezemice, srovnáváme činnosti, které jí odlišují nebo naopak spojují s podobnými městskými útvary. Například můžeme hovořit o činnosti jednotlivých zájmových spolků, jako o kulturní aktivitě. Na druhou stranu standardní agrární činnost za projev kultury považováno není. Projevy kulturního života jsou rozšířeny, oproti starším definicím i o činnost zahrnující kyberprostor. Digitální kultura je fenomén, který v městských obcích není novinkou.

4.2 Občanská společnost

Lidé potřebují řád a jistotu, která spočívá v občanské společnosti a ta je zárukou svobody a demokracie.

Občanská společnost je podle Müllera rozčleněna do několika tezí, jako axiologicko-normativního konceptu. Do popředí občanské společnosti zavedl funkci ochranného valu, kde shledává podstatné vymezení určité volnosti pro nezávislé spolky. Nemělo by docházet k ovlivnění a omezení ze strany státu. Müller poukazuje dále na dvě funkce: participativní a integrální.

Participativní vychází ze zapojení občanů do cyklu veřejného působení, ale státní legitimita zůstává.

Integrální využívá spolupráce lidí k dosažení potřebných finálních mezníků.⁶⁸

Existence musí být podpořena mnoha body. Zejména občansko-politická vyzrálost, zákonné dodržování atd.⁶⁹

⁶⁸ Müller, K., *Češi a občanská společnost*, str. 17, 28 – 29

⁶⁹ Müller, K., *Češi a občanská společnost*, str. 28 – 30

4.2.1 Vznik občanské společnosti

První zmínka o občanské společnosti je známa z dob antiky. Novověk, v 18. století přichází s novým vymezením. V podstatě preferoval morální a etická pravidla.

Moderní chápání občanské společnosti vychází z odlišnosti státního celku. Müller, zde odkazuje na Taylora, který poukazuje na určité svévolné chování, vlastní rozdílnost při státním zřízení. Panovník měl také určité povinnosti při panování, které jeho moc ovlivňovali. Jednalo se o mínění obyvatel, duchovní iniciativu, tradice atd. Další faktor je rozdělení moci na světskou a církevní, z nichž ani jedna nebyla podřízena té druhé. Taylor upozorňuje také na třetí faktor, ve kterém se pojí určitá představa o osobních právech ve společnosti. Na toto navazuje čtvrtý faktor, kterým je „existence nezávislých samovládných měst“ a společně třetí a čtvrtý vzniká poslední faktor, který vychází z vlády panovníka za občasného jednání se stavy.⁷⁰

4.2.2. Občanská společnost v ČR

Českou občanskou společnost lze rozdělit na tři různá období.

Vznik prvního období se datuje od první poloviny 19. století roku 1918. První období nazýváme též rakouské. Müller poukazuje na důležité vlivy, které měli za následek ovlivnění české občanské společnosti. Dále poukazuje na dva faktory, vnitřní a vnější.

Hlavním vnějším faktorem byl, fenomén německého národa. Spočíval v chápání státu jako kulturní a nepolitický, jež vedlo k národnímu rozčlenění. Umocnění tohoto faktoru zesilovala česká společnost s velmi agrárním charakterem.

Opětovně také v 19. století, jako další vnější faktor vyobrazuje rakouská politika, protože byla velmi konzervativní. Obyvatelé smýšleli velmi liberálně a tento postoj zapříčinil pozvolný rozvoj. Tehdejší infrastruktura se nemohla rozvíjet, ani modernizovat. Česká společnost se nacházela v situaci, kdy byla socioekonomicky nevyzrálá. Důležitou roli zde zaujímal při emancipaci, vlastenecká inteligence. Fungování společnosti musí být podpořeno stěžejními body, které zmiňuji na začátku této kapitoly, ale občanská společnost postrádala mnohočetnost a zájmově různorodé prostředí. Fungování se nemohlo rozvíjet, vidinou vlastního státu a ta ucelovala jednotný názor a nedávala prostor pro společenství svobodných občanů.

Müller, K., *Češi a občanská společnost*, str. 25 – 27

Monarchie Rakouská v národní hospodářské formě fungovala na principu boje, protože se setkávaly dvě rozdílné společnosti, jež mezi sebou soupeřily. Českou společnost, rakouské národní hospodářství neovlivňovalo, proto mohl vzniknout národ s úplnou sociální strukturou a institucemi.

Počátek 20. století v období vzniku První československé republiky vyobrazuje nesouhlas ve společenství. Vznik První československé republiky přidělil určitou část německého obyvatelstva, které se cítilo vykořisťované a utlačované. Poválečná mírová konference v Paříži sice slibovala všem národům možnost sebeurčení, nicméně v První republice toto právo německým obyvatelům přiznáno nebylo. Výsledkem bylo nepřijetí Československého státu, stagnace hospodářství i celkového růstu. Velmi dobře za První republiky fungovala spolková činnost. Vzniká „symbióza“ mezi spolky a státem, nicméně se nejedná o přirozený obsah občanské společnosti v poměru se státem. Tato „symbióza“ zapříčinila, že po určité době měl stát nad těmito občanskými spolky dohled.

Období totalitních režimů je třetí kapitola, kterou popisuje Müller. V totalitním režimu v podstatě neexistovala veřejná sféra, občanská společnost a spolková činnost. Jakákoliv nepřízeň, naznačení určitého nesouhlasu nebo podezření z kapitalismu vedla k označení nepřítele státu, které bylo velmi tvrdě trestáno.

4.2.3. Vyhledky české společnosti

Vyhledky nejsou příliš pozitivní, popisuje Müller, pro českou občanskou společnost. Prvotní počátky občanské společnosti vybudované v období rakouské monarchie a První republiky, zničily totalitní režimy. Bohužel, nemáme fungující občanskou společnost, jsme v podstatě kulturně homogenní společnost. Podstata sebejistoty a sebedůvěry nám v občanské společnosti chybí, to je její základ. Objevuje se až příliš mnoho nedůvěry, bránící rozvíjení občanské společnosti. Občané nikomu nevěří, mají negativní postoj. Vsugerovávají si, že nemohou nic ovlivnit, podpořit, ani změnit.

Podle Müllera se rozvoj občanské společnosti uskuteční, když se stát zaměří na občanskou společnost a vytvoří příznivé podmínky. Stát si musí uvědomit, že je tvořena občany. Stát musí zajistit garanci a docílení lidských práv. Zaručí oprávněnost a kvalitu legislativy, soudní moci, dodržení ústavy atd. Stát by neměl centralizovat moc, ale spíše se

snažit o pluralismus. Potom by mohla vzniknout fungující občanská společnost, která bude mít plnou důvěru a sebejistotu.⁷¹

⁷¹ Müller, K., *Češi a občanská společnost*, str. 197, 198, 200 – 210

5. Metodologie

Zvolená problematika kulturních proměn není na poli sociologických a antropologických studií novým fenoménem. Nicméně ke studii kultury a rozvoje je primárně využit přístup kvalitativního výzkumu, pro její komplexní charakter. Kvalitativní zkoumání by mělo poskytnout východiska pro další kvantitativní výzkum, jenž by vypověděl informace o rozsahu zjištěného fenoménu. Takto definuje kvalitativní šetření například Hendl.⁷² Cílem této práce je i snaha o získání dat, které by mohla potvrdit nebo spíše doplnit primární část zkoumání kvalitativním výzkumem.

Základní metodou výzkumu je hloubkový, strukturovaný rozhovor. Sekundárním přístupem je kvantitativní šetření, reprezentované uzavřeným dotazníkem.

Syntéza těchto metod by měla zajistit prozkoumání zkoumané oblasti v patřičné hloubce bez omezení kvalitativního výzkumu, jímž je například nereprezentativnost na celkovou populaci a subjektivita názorů.

5.2. Výzkum

Představím výzkum a dále uvedu sestavení výzkumných otázek s finálními otázkami, ke kterým sdělím své poznatky.

5.2.1. Představení výzkumu

Nejprve bych rád vyjasnil svoji pozici výzkumníka a dále, jak pohlížím a přistupuji k vybranému tématu. Zmapování kulturního života v Sezemicích se budu snažit pohlížet objektivně, nehledě na fakt, že zde žijí 24let. Kulturní život se snažím zmapovat poprvé a to v tomto výzkumu. Tento výchozí bod přináší výhody i úskalí. Výhodou je možnost lepšího přiblížení k hlavním představitelům i určitá citlivost vnímání na vybrané kulturní

⁷² Hendl, J., *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*

aspekty. Nevýhodou může být přehlednutí samozřejmých zákonitostí, což se budu plně snažit eliminovat. Sociologické pohlížení zcela vystihuje A. Giddens.

*„Sociologové se snaží být ve svém výzkumu i teoretickém uvažování nezávatí a otevření. Dobrý sociolog se bude snažit zbavit všech předsudků, jež by mu bránily objektivně posuzovat myšlenky a fakta. Nikdo však není ve všech názorech úplně nezávatý, a pokud jde o sporné otázky, je stupeň dosažitelné objektivity zákonitě omezený. **Objektivita** však nezávisí jenom - nebo alespoň v první řadě - na názorech jednotlivých vědců, ale také na metodách pozorování a argumentace. Zásadní význam tu má veřejný charakter diskuse. Protože se výsledky výzkumu publikují v člancích, monografiích či knihách, jsou dostupné ostatním a ti si mohou jejich závěry ověřit. Tvrzení, k nimž někdo dospěl na základě zkoumání skutečnosti, mohou být jinými autory kriticky zhodnocena.“⁷³*

5.2.2. Sestavení výzkumných otázek

Při utváření hypotéz jsem si uvědomil několik základních tendencí, které byly pozorovány z odborné literatury.⁷⁴ Určitou pozornost zaměřím na definování hlavních kulturních subjektů. Poté využiji zkušeností hlavních představitelů města Sezemice s občanskou společností. Ve finální části budu zkoumat vztah obyvatel ke zdejšímu kulturnímu dění.

5.2.3. Výzkumné otázky

Jaké jsou subjekty, které utvářejí kulturní život v městě Sezemice?

Jak vznikaly občanské spolky v městě Sezemice?

Jakou mají občanské spolky vliv na vybrané komunitní subjekty?

⁷³ Giddens, A., *Sociologie*, str. 28

⁷⁴ Disman, M., *Jak se vyrábí sociologická znalost*

Jaké je v současné době názorové klima občanů města Sezemice na kulturní život?

5.2.4. Struktura rozhovoru

Docílení těchto otázek může pomoci rozdělení do dvou kategorií. První kategorie jsou hlavní představitelé města. Druhá kategorie jsou obyvatelé města Sezemice.

Pro první kategorii, po vymezení hlavních představitelů, jsou výzkumné otázky pro všechny stejné. Důvodem je hledání určitých vazeb „kotev“ ve výzkumných otázkách. Otevřenost otázek je záměrná, cílem je snaha dozvědět se, co možná nejvíce informací z daných otázek a posléze analyzovat jejich hodnocení.

Druhou kategorií jsou obyvatelé. Vyžiji jednoduché dotazníkové šetření ve třech nejhlavnějších kulturních oblastech města. Posléze vyhodnotím každou zvlášť a poukážu na celkový výsledek z těchto oblastí.

První kategorie:

1. Co podle Vás převážně utváří kulturní život v Sezemících?

V První otázce sleduji, jaké jsou hlavní aspekty kulturního dění. Jedná se o ověření, zda i oni se považují za přední představitele v kulturním dění a zda poukážou i na další představitele. Jedná se o volnou otázku, aby respondent mohl říci všechny informace.

Cílem je také zjistit jak velkou vazbu mají mezi sebou definované subjekty, jak funguje jejich spolupráce intenzita propojení při utváření kulturního dění.

2. Jak velkou úlohu zastává a rozvíjí, v kulturním životě města, kostel v Sezemících?

Otázka je otevřená, z důvodu ověření historických a současných dat. Zaměření kostela a jeho současné činnosti, ověřením od pana Faráře, tak i ostatních představitelů. Respondent není směřován otázkami k cíli. Jedná se o

vyzkoumání všech informací, které zná a neovlivňování směrodatnými otázkami.

3. Jak velkou úlohu zastává a rozvíjí, v kulturním životě města, základní škola a mateřská škola?

Opět otevřená otázka zaměřená na základní školu a mateřskou školu. Cílem je ověření historických a aktuálních dat, všech cílů a funkcí. Zaměřená na základní školu a mateřskou a jejich současné aktivity.

4. Jak velkou úlohu, zastává a rozvíjí, v kulturním životě města, radnice a její zastupující členové?

Otevřená otázka směřující na městskou radnici a její členy se záměrem získat mnoho informací a zjistit její celkovou činnost, podobně jako u otázek 2,3.

5. Jaký je váš názor na kulturní život v Sezemicích?

Otázka zaměřená na individuální názor na současný kulturní život v Sezemicích. Určité zhodnocení kulturního dění podle rozdělené odbornosti autorit.

Druhá kategorie:

1. Jste spokojen (a) s působením základní školy a mateřské školy?

Ano spokojen (a), Spíše spokojen (a), Spíše nespokojen (a), Nespokojen (a)

2. Jste spokojen (a), jak napomáhá základní a mateřská škola v Sezemicích rozvoji kulturního života?

Ano spokojen (a), Spíše spokojen (a), Spíše nespokojen (a), Nespokojen (a)

3. Jste spokojen (a), jak napomáhá městská radnice a její zastupující členové k rozvoji základní školy?

Ano spokojen (a), Spíše spokojen (a), Spíše nespokojen (a), Nespokojen (a)

4. Jste spokojen (a) s existencí základní školy a jejím vlivem na utváření kulturního života v Sezemicích?

Ano spokojen (a), Spíše spokojen (a), Spíše nespokojen (a), Nespokojen (a)

5. Jste spokojen (a), jak ovlivnila základní a mateřská škola kulturní život v Sezemicích?

Ano spokojen (a), Spíše spokojen (a), Spíše nespokojen (a), Nespokojen (a)

Druhá kategorie zaměřená na názorové klima obyvatel je zkoumána formou dotazníku. Vyhodnocení shrnu v dotazníkovém šetření ⁷⁵

5.3. Hlubkové interview

Hlubkový rozhovor oproti klasickému rozhovoru umožňuje prozkoumat názor respondenta v jeho komplexnosti. Hlubkový rozhovor je dle Strausse a Corbinové, základní metodou kvalitativního zkoumání. Ve své nejjednodušší definici představuje interview rozhovor dvou osob, ve které jedna osoba otázky pokládá a druhá osoba je zodpovídá. Hlubkové interview je náročnější a klade na výzkumníka větší nároky. Je potřeba určitých rétorických schopností a praxe v kladení patřičných otázek, pokud má být výzkum kvalitní.⁷⁶

Strukturované interview použité v této práci je navrženo tak, aby informanti měli dostatečný prostor na vyjádření k problematice a zároveň se neodchylovali od tématu.

5.4. Dotazník

Pro doplnění dat byla použita metoda uzavřeného dotazníku. Dotazník je dle profesora Kohoutka „*způsob psaného řízeného rozhovoru. Na dotazy, které jsou na rozdíl*

⁷⁵ viz kapitola – *Interpretace výzkumu*

⁷⁶ Strauss, A., Corbin, J., *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*, str. 10

*od rozhovoru psané, se vyžadují písemné odpovědi.*⁷⁷ Výhodou dotazníkového šetření oproti jiným kvalitativním metodám je možnost sběru dat od většího počtu respondentů.

Dotazník této práce byl dostupný v obecním domě sezemické radnice, na základní škole a v kostele. Cílem bylo získat informace v místě kulturního dění, jimiž zmíněné instituce bezpochyby jsou. Návratnost dotazníku byla překvapivě vysoká, vzhledem k nízkému počtu obyvatel, považují 156 navrácených dotazníků za úspěch.

5.5. Zakotvená teorie

Samotný výzkum a interpretace dat bude založena na zakotvené teorii, jejími autory jsou Anselm Strauss a Barney Glasner. Jde o metodu vědeckého poznání, která hledá kategorické podobnosti a na základě kódování hledá společné znaky sesbíraných dat. K vědeckému poznání bychom měli dosáhnout indukci z pečlivě sesbíraných empirických dat.⁷⁸ Sbíranými daty jsou v tomto případě rozhovory, které byly nahrány na diktafon a následně přepsány pro účely kódování.

Zakotvená teorie používá tři způsoby kódování – otevřené, axiální a selektivní. Při praktickém výzkumu se však jednotlivé kategorie vzájemně prolínají. Pomocí kódování vytvoříme určité pravidelnost, které nazýváme kategoriemi. Pojmenováním vytvořených kategorií vytváříme sociologickou znalost. Při analýze dat v této práci je užito otevřeného kódování. Pro doplnění primárních kategorií je použito axiálního způsobu kódování.⁷⁹

⁷⁷ Kouhoutek, R., *Dotazník jako průzkumná metoda*

⁷⁸ Strauss, A., Corbin J., *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*, str. 14 - 15

⁷⁹ Strauss, A., Corbin, J., *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. str.

6. Interpretace výzkumu

V interpretaci nastíním sběr respondentů a jejich stav v občanské společnosti. Definuji kulturní subjekty, posléze shrnu občanskou společnost v Sezemicích a poté poukážu na vliv digitalizované kultury v občanské společnosti. Využiji metodu zakotvené teorie a představím již zmíněné poznatky. Pro doplnění výzkumu jsem využil dotazníkové šetření. Dotazníkové šetření vyhodnotím formou grafu a výsledek poukáže spokojenost obyvatel na obecnou kulturu, objevující se ve městě.

6.1. Sběr respondentů

Pro porozumění kulturního dění jsem nejprve hledal informace na městské radnici. Městská radnice je jedním z hlavních kulturních pilířů, která utvářela kulturu od prvopočátku její historie. Její propojenost, spolupráce hlavně se školstvím a farností také zjistíme z historické literatury. Po příchodu do radnice jsem získal prvotní informace z dobře situované informační nástěnky, na které bylo velkým nápisem napsáno KULTURNÍ DĚNÍ V SEZEMICÍCH. Lidé si zde mohou připomenout rozsáhlé a různorodé akce. Odebral jsem se do kanceláře starosty, nicméně z důvodu pracovní vytíženosti starosty, nebylo možné uskutečnit interview. Byla mě navržena alternativa v podobě ochotného pana radního, který mně s velkou ochotou přijal a souhlasil s interview.

Duchovní život nás provází od nepaměti, proto jsem navštívil pana faráře v předem, po telefonu domluvný čas. Rozhovor probíhal na faře. Při příchodu proběhlo úvodním seznámení. Po počáteční rozmluvě jsem se udivil, jak velkým přehledem o obyvatelích Sezemic pan farář disponuje. Posléze jsem vysvětlil svůj důvod návštěvy. Pan Farář byl svolný pro interview a velmi si chválil spolupráci se školou i radnicí. Nahrávání rozhovoru nebylo pro něho překážkou, spíš lehké potěšení. Interview probíhalo velmi plynule, až samovolně.

Následné další interview mělo proběhnout v základní škole v Sezemicích. Osobní schůzku s ředitelem školy jsem domlouval po telefonickém rozhovoru, který skončil požádáním o opětovné zavolání z důvodu mimo pracovní doby. Opětný telefonát už byl úspěšný, pro osobní rozhovor byl sjednán přesný datum a čas. Při příchodu na schůzku proběhlo seznámení a požádání o osobní rozhovor. Bohužel tento rozhovor nebyl uskutečněn, protože vznikl nesouhlas s digitálním záznamem. Nesouhlas mě byl podrobně vysvětlen a jedinou alternativou bylo písemné zodpovězení otázek ve volném čase. Odpověď jsem obdržel následný den, elektronickou poštou.

Hlubší pohled na celkový vývoj města, jsem rozebral s místním historikem, ač jak sám říká, za historika se nepovažuje. Historií města se zabývá z vlastní záliby, ve volném čase. Schůzka probíhala v jeho domě, po telefonickém sjednání. Při příchodu a velmi milém seznámení jsem objasnil důvod navštívení. Pan historik objasnil svůj postoj, záliby a benevolenci k rozhovoru, nicméně nesouhlasil s digitálním rozhovorem. Nesouhlas vyplynul ze strachu o zmanipulování jeho slov, kterou již v minulosti zažil. Svolení s nahráním rozhovoru se podařilo až po důkladném vysvětlení účelu nahrávky a ujištění neupravení slov. Posléze rozhovor ve velmi příjemném podání úspěšně proběhl. Příjemné a dosti užitečné bylo propůjčení knihy z roku 1886, kterou jsem využil i v této bakalářské práci.

Nedílnou součástí města je knihovna, která je velmi využívána v kulturním dění a spolupracuje s hlavními představiteli kultury ve městě. Interview s městskou knihovnicí jsem si domluvil osobně schůzku. Následně po prvním příchodu do knihovny, knihovnice byla velmi ochotná poskytnout rozhovor, kdykoliv v odpoledních hodinách. Při seznámení s tématem byla benevolentní i z důvodu toho, že sama je členkou kulturní komise města Sezemice. Při rozhovoru se pozastavila u digitálního záznamu. Požádala, aby rozhovor nebyl poskytnut po novináře, jelikož nemá dobré zkušenosti s podanými rozhovory, které nejsou přesně podávané.

Nadhled na kulturní dění v Sezemicích, jsem hledal u jiné obce a z řad občanů. Obec Rokytno, spolupracující velmi úzce se s městem Sezemice a vzdálené čtyři kilometry daleko z těchto důvodů jsem se zaměřil na tuto obec. Podařilo se mně uskutečnit rozhovor s místostarostou Rokytna. Pro rozhovor byl ochotný, souhlasil i s digitálním záznamem bez problémů. Rozhovor proběhl v kanceláři přímo na radnici bez předem domluvené schůzky. Rozhovor byl rozsáhlý a bezproblémový.

U obyvatel byl výběr zaměřen na pobyt v Sezemicích. Vybral jsem místního starousedlíka, žijící ve městě nejméně 50 let a obyvatele, který bydlí v Sezemicích nejdéle 3 roky. Výběr byl prováděn náhodnou formou a splnění předchozích podmínek.

6.2. Kulturní subjekty

Hlavní kulturní subjekty budu definovat pomocí historických událostí a výzkumnou metodou⁸⁰, která poukázala na aktuální stav kulturních subjektů. Podle historicky doložených událostí, byly hlavní kulturní subjekty v Sezemicích, farnost Sezemická, Město, a škola. Výsledek výzkumu podhalil stejné subjekty, nicméně se změnil jejich vliv.

„Mimo jiné je to hlavně radnice, základní a mateřská škola. Dá se říci, že i kostel, který má svou nedílnou možnost zapůsobit na kulturu, ale převážně bych to specifikoval na základní školu včetně radnice.“⁸¹

Citát se shoduje s historickými událost a se všemi respondenty.

6.3. Občanské spolky v Sezemicích

Vývoj občanské společnosti na venkovském městě, zvaném Sezemice nemá stále stejný průběh. Autority města Sezemic potvrdily vývojové tendence, které již dříve zmínil Müller v občanské společnosti. Výsledek svědčí o tom, že dříve existovaly spolky více a lépe fungovaly. Jeden z hlavních představitelů zmiňuje vrchol kulturního života v Sezemicích. Většina respondentů se shodovala.

„Co se týče kulturního života v této době tak, domnívám se, že takový největší „boom“, největší rozvoj kulturního života v Sezemicích a nejen v Sezemicích ale i na územích všech městeček a měst tehdejšího Rakouska-Uherska se utvářel, řekl bych v 2. pol. 19 století. Jednak proto, že ty spolky fungovaly na víc místech, to je jedna věc. Druhá věc,

⁸⁰ Viz kapitola - hloubkové interview

⁸¹ Viz příloha – přepsané rozhovory, radní

že se dostávalo, jakýsi v rámci Rakousko-uherský říše, se projevovalo jakýsi „češství“, Národní uvědomění, které přerostlo v Národní Obrození a v téhle době, to znamená v 2. polovině 19. Století vznikaly v Sezemicích první spolky. Nelze říct, že první spolek byl založen roku 1836, ale v té době už se v Sezemicích roku 1836. je zdokumentováno, že se hrálo ochotnické divadlo, to jsou takový milníky, pilíře, na kterých se stavěla další kultura.“⁸²

Habermas, poukazuje na tento vývoj a vystihuje vývojové faktory.

„Městská kultura nebyla pouhou Ideologií. Idea, která pak byla degradována v Ideologii – totiž humanita - , se zde vůbec mohla rozvinout proto, že rozvažování soukromých osob v salónech, klubech a čtenářských spolcích bezprostředně nepodléhalo koloběhu výroby a spotřeby, ani diktátu tělesných životních potřeb a také proto, že rozvažování v tomto řeckém smyslu emancipace od životní nutnosti mělo spíše „politickou“ povahu i ve své čistě literární formě (tedy ve formě vzájemného dorozumívání o nových zkušenostech subjektivity.“⁸³

Poukazuje na nesamostatnost a špatnou individualizaci rozvoje ze strany občanů, která se zde projevovala. Jedná se o určitou stagnaci, iniciativa vychází spíše od hlavních představitelů kultury ve městech. Občanská společnost zmiňovaná v teoretické části tyto názory podepírá. Aktuální kulturní dění v Sezemicích je různorodé, konají se zde akce pro všechny věkové skupiny. Dobrovolnické organizování je zde ojedinělé.

6.4. Digitální kultura

V dnešní době přechází kultura do digitalizované formy, tento vývoj má za následek stagnující dopad na rozvoj občanské společnosti. Ne snad, že by původní kultura nebyla zachována, spíše se autority se shodují na pohodlnosti občanů, při absolvování kulturního života. Nové technologie nám umožňují velmi zajímavé zážitky, které můžeme libovolně prožívat.

⁸² Viz příloha – přepsané rozhovory, historik

⁸³ Habermas, J., *Strukturální přeměna veřejnosti*, str. 254

„Je trošku tragédie v dnešní době, když je všechno elektronické, digitalizováno, člověk si může sám špičkové díla pustit z dataprojektorů, může si to nahrát na datový nosič, může si to doma a ještě v jiném provedení, ale přes to emoce se otvírají právě na tom, když se něco odehrává, tady (v kostele) těmito lidmi. To úsilí, které se vyvine na to, aby se nějaký ten kulturní program vytvořil, a když si to lidi udělají samy, tak to je ještě něco jiného. Oni poznají tu chuť, angažují se, ale hodně se to ubíjí tím, že medializace dovoluje, aby nosiče mediální, dovolují člověku kulturu udělat profesionálně špičkovými interprety, špičkovými herci a ne těmi účinkujícími, přímo doma na videu, na projekci. Vidím, že to má takový spíš klesající charakter, že na kulturu nejsou peníze. Chce li, někdo touží-li, po kultuře odehrává se to v soukromí domova, snadno dostupnými prostředky. Už i tím že se dají věci internetově stáhnout, nemusí se za to platit peníze, lidé po tom sáhnou a dopřejí si to, po čem touží.“⁸⁴

Při rozhovoru se o tomto tématu zmínili další respondenti, např.

„Takže vlastně i v téhle té době, kdy se ta kultura, mnohdy pseudokultura na nás řítí za všech možných sdělovacích prostředků, internet nevyjímaje.“⁸⁵

Nové technologie nám umožňují veliké množství možností prožití kultury, na tomto se zcela jistě mnozí shodneme. Nicméně se také musíme pozastavit nad otázkou, zda nemají tyto možnosti vliv na kulturní život. Podle výzkumu zcela evidentně mají. Ovlivňují nás pozitivně i negativně.

Pozitivní jistě je zpřístupnění kultury a její velmi zrychlený přísun k uživateli. Kulturu můžeme mít „doma v pohodlí“ odkudkoliv. Určitě je to velmi pohodlné prožít zážitky, které prožil někdo jiný v pohodlí domu, ale osobní zkušenost je v tomto směru nejspíš nenahraditelná, jak už je zmíněno v prvním citovaném rozhovoru⁸⁶.

Negativní je v podstatě to, co jsem již zmiňoval. Dostupnost a pohodlnost napomáhá určité stagnaci kulturního rozvoje. Jedná se o fenomén, který obyvatele nemotivuje do individuálního prožití. Obyvatelé nejraději prožívají kulturu co nejpohodlněji s minimálními náklady a minimální námahou.

⁸⁴ Viz příloha – přepsané rozhovory, Farář

⁸⁵ Viz příloha – přepsané rozhovory, Historik

⁸⁶ Viz kapitola – Digitální kultura

Prožití kultury závisí na mnoha podmínkách, jedná se o vlivy ekonomické a sociální. Obyvatelé pokaždé nenavštíví kulturní vyžití, které konají hlavní představitelé města. Respondent toto vystihuje velmi dobře, má možnost hodnocení ze dvou předem vymezených subjektů, jak z pohledu členky městské kulturní komise, tak z pohledu knihovnice.

„Kulturní život v Sezemicích je strašně náročný hodnotit v podstatě mého hlediska člověka, který akce pořádá a organizuje. Můžu říct, že cokoli se zorganizuje pro děti a cokoli se zorganizuje zadarmo, má veliký úspěch. Jinak obecně ten kulturní život v celých Čechách strašně moc upadá, protože je to vše o penězích. Když vám sem přijede divadlo, kde je lístek za 250 korun a mají tam být tři členové rodiny tak už je to velká finanční položka. To znamená kulturu ano, ale musíme ji vždycky přizpůsobovat finančním situacím rodin a strašně ji cílit na skupinu, která má zájem a chuť se té kultury zúčastnit.“⁸⁷

Celkové shrnutí digitalizované kultury pojednává o tom, že obyvatelé dávají přednost nejjednoduššímu prožití jiného kulturního dění na úkor osobnímu prožití kultury v daném městě. Provázanost hlavních představitelů při tvorbě kulturního dění ve městě nasvědčuje, snahu autorit obyvatele neochudit o kulturní život a nabídnout jim maximální kulturní vyžití, jež mohou momentálně zvládnout. Obyvatelé sdílí kulturní akce, vždy když jsou splněné náležitosti, které jsem zmínil v na začátku kapitoly.

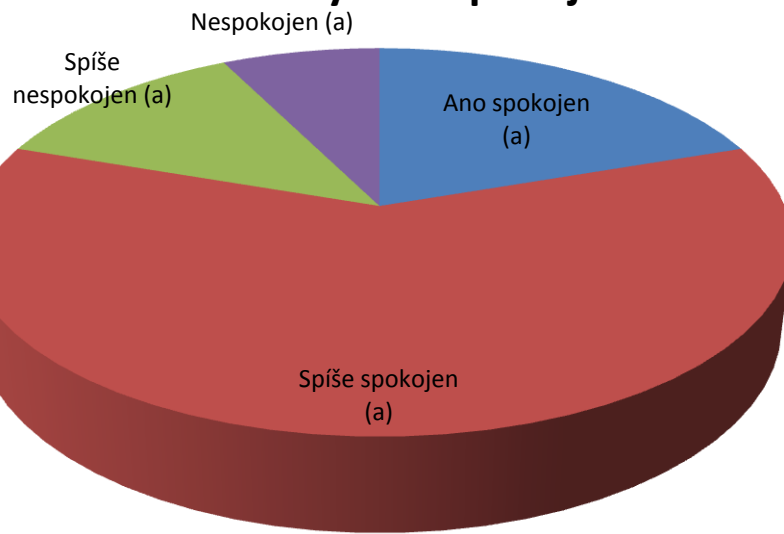
6.6. Názorové klima obyvatel

Konečný výsledek vyobrazím v celkovém grafu. Oblasti zkoumání probíhaly na třech místech. Časové rozmezí sběru dat, probíhal po dobu osmi měsíců. Výsledky jsou shrnuty taktéž v grafech.⁸⁸ Výsledek ukázal, že obyvatelé jsou spíše spokojeni. V celkovém grafu nejdeme grafické shrnutí dat ze třech oblastí.

⁸⁷ Viz příloha – přepsané rozhovory, knihovnice

⁸⁸ viz příloha – grafické zobrazení

Celkový stav spokojenosti

7. Diskuze a závěr

Výzkum kulturních subjektů města Sezemic ukázal několik vývojových tendencí, odrážejících se od dob minulých až po současnost. Rozpoznal jsem zde také snahu o určité směřování kulturního vývoje, kdy hlavní slovo mají převážně sami obyvatelé. Aktuální dění vede obyvatele spíše k pozitivnímu názoru a určité jednodenní společenské akce jsou pro každou skupinu radostnou událostí. Existují různorodé uskupené, které se mohou prolínat ve společenském dění. Porozumění motivace návštěv na různé akce, pomohla pochopit požadavky na rozvoj nejen kultury, ale také rozvoje celého města.

Samozřejmě existují různorodé odchylky na požadavky svých vlastních potřeb, které nejsou adekvátní ke společnosti, ve které žijeme. Zkoumání tohoto abnormálního procesu není cílem této práce.

Kulturní rozvoj města je veden nejen ve spolupráci hlavních představitelů, nýbrž i rodin, příbuzných a jejich známých. Ukázalo se, že se zde nacházejí tři hlavní kulturní subjekty, jenž ovlivňují kulturní dění, které jsou doplňovány dalšími spolky.

Výzkum podhalil snažení hlavních kulturních subjektů a definoval je, dále ukázal jak je kultura chápána a co jí ovlivňuje.

Závěrem bych se chtěl pozastavit nad budoucností občanské společnosti a její vnímání kultury. Pevně věřím, že nové poznatky a možnosti povedou k celkovému fenoménu rozvoje kultury ve všech možných ohledech, pro všechny věkové skupiny.

8. Seznam literatury

- Anthony Giddens, *sociologie*, Copyright © Anthony Giddens 1989, 1993, 1997
Translation © Jan Jařab, Argo: 1999
- Balcar, M., *Sezemice 780 let*, město Sezemice, 2007
- Disman, M., *Jak se vyrábí sociologická znalost*, Praha: Karolinum 2008
- Habermas, J., *Strukturální přeměna veřejnosti*. Praha: Karolinum 2000
- Hendl, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál. 2005.
- Kopecký, A., *Sezemice nad řekou Loučnou – jich minulost a přítomnost*, Kutná hora: 1887
- Krčmář, A. a kol., *Pardubicko, Holičsko, Přeloučsko II – Dějinný a místopisný obraz*,
Pardubice, 1906
- Müller, K., *Češi a občanská společnost: Pojem, problémy, východiska.*, Praha: 2002
- Olšovský, S., *Slovník Filosofických pojmů současnosti*, Praha: 1999
- Soukup, V., *Přehled antropologických teorií kultury*, Praha:2002
- Strauss, A., Corbin, J., 1999. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert.

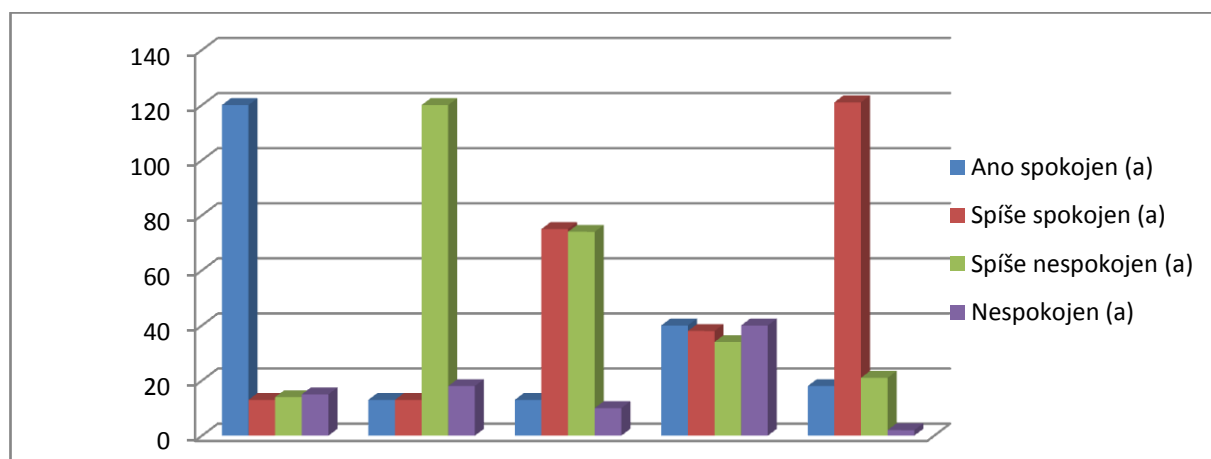
8. 1. Internetové zdroje:

- Balcar, M., *historie*, <http://sezemice.cz/historie/d-40738/p1=316> , květen 2005
- Balcar, M., <http://www.sezemice.cz/historicke-pamatky/d-41038/p1=317> , květen 2005
- Český statistický úřad, databáze demografických údajů za obce ČR,
http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm
- Jednotka sboru dobrovolných hasičů, <http://hasicisezemice.wz.cz/files/main.html>

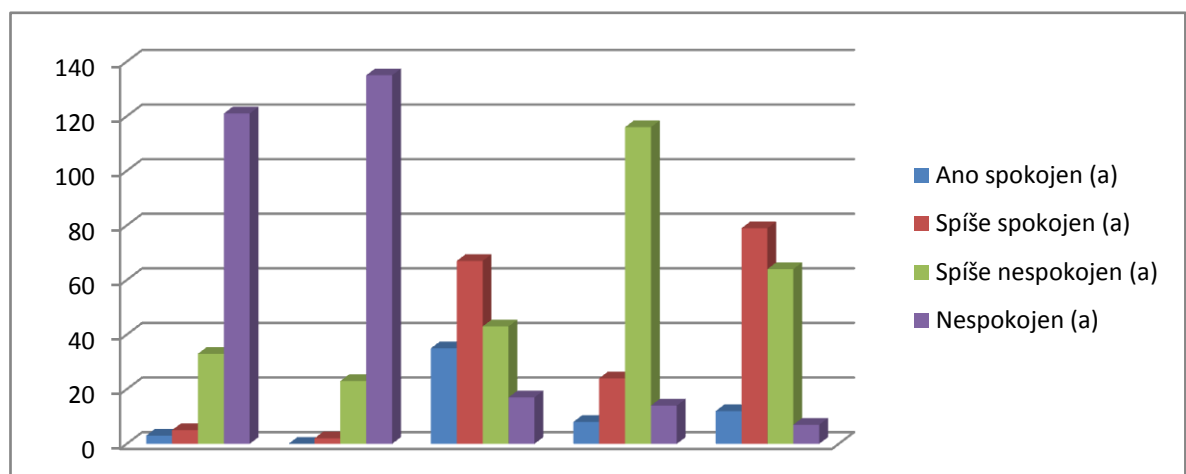
Přílohy

Grafické znázornění

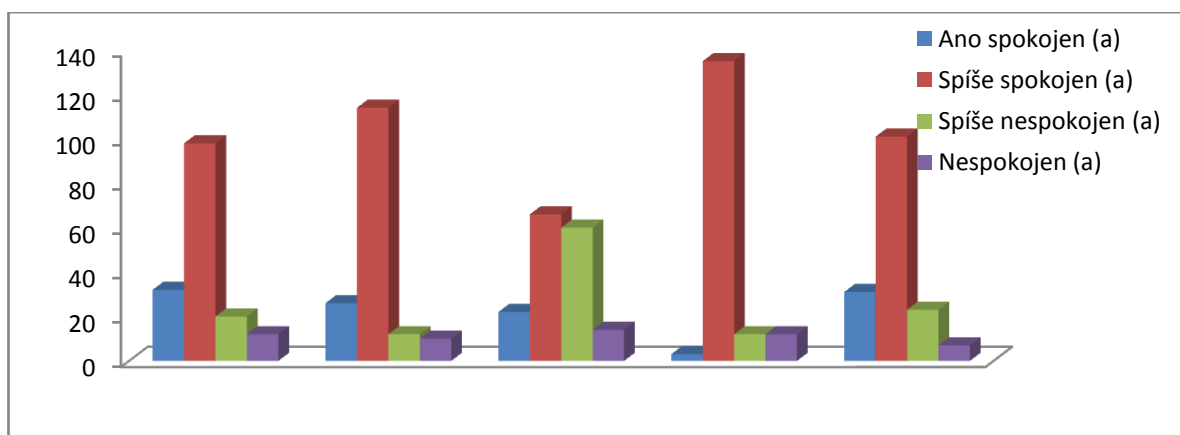
Základní škola a mateřská škola	Ano spokojen (a)	Spíše spokojen (a)	Spíše nespokojen (a)	Nespokojen (a)
1. Jste spokojen (a) s působením základní školy a mateřské školy?	120	13	14	15
2. Jste spokojen (a), jak napomáhá základní a mateřská škola v Sezemicích rozvoji kulturního života?	13	13	118	18
3. Jste spokojen (a), jak napomáhá městská radnice a její zastupující členové k rozvoji základní školy?	13	65	74	10
4. Jste spokojen (a) s existencí základní školy a jejím vlivem na utváření kulturního života v Sezemicích?	50	38	34	40
5. Jste spokojen (a), jak ovlivnila základní a mateřská škola kulturní život v Sezemicích?	18	121	21	2

kostel	Ano spokojen (a)	Spíše spokojen (a)	Spíše nespokojen (a)	Nespokojen (a)
1. Jste spokojen (a) jak napomáhá kostel v rozvoji kulturního života v Sezemicích?	3	5	33	121
2. Jste spokojen (a) jak, napomáhá městská radnice a její zastupující členové v rozvoji kostela?	0	2	23	135
3. Jste spokojen (a) s existencí kostela v kulturním životě v Sezemicích?	35	67	43	17
4. Jste spokojen (a) jak, ovlivnil kostel kulturní život v Sezemicích?	8	24	116	14
5. Jste spokojen (a) s působením Kostela v Sezemicích?	12	79	64	7

Radnice:	Ano spokojen (a)	Spíše spokojen (a)	Spíše nespokojen (a)	Nespokojen (a)
1. Jste spokojen (a) jak napomáhá radnice a její zastupující členové k rozvoji kulturního života v Sezemicích?	32	98	20	12
2. Jste spokojen (a) s existencí radnice a jejími zastupujícími členy?	26	114	12	10
3. Jste spokojen (a) jak, ovlivňuje radnice a její zastupující členové celkovou kulturu v Sezemicích?	22	66	60	14
4. Jste spokojen (a) s působením městské radnice a jejich zastupujících členů v Sezemicích?	3	135	12	12
5. Jste spokojen (a) s celkovým rozvojem kultury v Sezemicích?	31	101	23	7

Přepsané rozhovory

Historik pan B.

Co podle Vás převážně utváří kulturní život v Sezemicích?

První začátky kulturního života v Sezemicích vůbec souvisí se vznikem Cisterciáckého kláštera, který se datuje do druhé, do začátku poloviny 13. století. Veškeré archiválie z tohoto kláštera se ztratily, shořely a zničily, protože v pozdějších dobách, byl klášter vypálen, takže veškeré materiály, které by mohly svědčit o tom, jestli tam byla nebo nebyla škola, nebo jak se vyvíjel, kulturní život na půdě kláštera už nejsou k dispozici. Nicméně na Cist. kláštřech obce, obvykle byla škola. U nás to byl Cisterciáček, ženský klášter. Je velmi pravděpodobné, že tam byla děvčata z bohatší rodiny dávána nejen na výchovu, ale aby získaly určité vzdělání. To bych řekl, že tohle byly takové ty první určité prvopočátky.

Pak bych hodně přeskočil a skočil bych až k – to byl podíl církve na utváření „jakého si kulturního života v Sezemicích“. Samozřejmě jako v každém městě ta kultura je dána i vzdělaností. Pokud nebyla na území tehdejšího cisterciáckého kláštera škola, pak je zdokumentováno, že roku 1494, to znamená, když už jsme byli v majetku Pernštejnů 1492, už byla v Sezemicích škola. Škola je v Sezemicích víc než půl tisíciletí. Oficiálně zdokumentováno a od té doby zde byla škola pořád a na Tyršově náměstí byla až do roku, asi 17 století byla postavena škola nebo na zlomu 17-18 století kolem roku 1700 byla postavena škola na malém dnešním Tyršově náměstí tam jak jsou ty domy s pečovatelskou službou dneska a ta škola sloužila zhruba, až do roku tuším 1832 možná nějaká rok se pletu a tehdy byl v roce 1832 obrovský požár. Požár pohltil polovinu Sezemic, včetně radnice tedy a pohltil i tuhle školu v roce 1835-38 byla vystavěna škola nová a to je ta škola dneska proti zvonici jestli víte, tam je napsáno že tam je nějaká restaurace a hotel takže tam je vlastně stará škola, když my jsme chodili do školy tak to byla stará školy a nová škola se říkalo té škole vedle, tam je dneska zubař a doktoři a nějaká restaurace ta škola byla vybudována asi roku 1898 nebo těsně na konci 19 století, to se muže dočíst tady (vis Sezemice v pamětech)

Co se týče kulturního života v této době tak, domnívám, že takový největší „boom“, největší rozvoj kulturního života v Sezemicích a nejen v sezemicích ale i na územích všech městeček a měst tehdejšího Rakouska-Uherska se utvářel, řekl bych v 2. pol 19 století. Jednak proto, že ty školy fungovaly na víc místech, to jedna věc. Druhá věc, že se dostávalo, jakýsi v rámci Rakousko-uherský říše, se projevovalo jakýsi „češství“, Národní uvědomění, které přerostlo v Národní Obrození a v téhle době, to znamená v 2. polovině 19. Století vznikaly v Sezemicích první spolky. Nelze říct, že první spolek byl založen roku 1836, ale v té době už se v Sezemicích roku 1836. Je zdokumentováno, že se hrálo ochotnické divadlo, to jsou takový milníky, pilíře, na kterých se stavěla další kultura. Začátek druhé poloviny 19. století roku 1862 dva roky co byl založen pražský Sokol. Jak teď bylo 150 let Sokola, v Sezemicích byl o 2 roky déle založen Sokol, Sokol neměl nestarost sdružovat lidi a vést je ke sportu, ale Sokol byla společenská organizace, která se nevěnovala jenom sportu a výchově mládeže a vedení dospělých ke sportu, ale zároveň hrála divadlo, zajímala se o kulturu. Stejně tak z té doby pochází založení čtenářského spolku, později 1881 to byl spolek hasičů, ještě předtím to byli myslivci a každý z těchto spolků měl sice hlavní zaměření, ale vedle tohoto hlavního zaměření měli i řadu dalších a dalších aktivit, který se rozrůstali zejména do těchto kulturních akcích, zejména divadlo pořádání podobně.

Co tam máme dále:

Takže bych řekl tolik, nejmíc v takovém tom období od 2. poloviny 19. století ovlivňovalo kulturu vznik spolků v Sezemicích, zájmových spolků. Tyhle ty spolky, postupně přišlo období, že tu a tam některých činnost pohasínala, některých zase byla aktivnějších. V dnešní době kdybych to přeskočil až do dneška, tak bych řekl, že díky kultuře jako jsou rozhlas, televize a podobně, postupně byla činnost mnohých těchto spolků utlumena, tím nechci říct, že by v Sezemicích nebyl pokračovatel Sokola, což je vlastně tělovýchovná jednotka TJ Spartak Sezemice a kanoisti bývalý, lukostřelci, kynologové atd. Řekl bych, že ta kultura už není, nevychází z aktivity toho lidu, jako to bylo například před sto lety, že jo samozřejmě. Dneska, když zase nechci snižovat význam toho, že i třeba v loňském roce se hrálo ochotnické divadlo a vím co to je za práci, ty lidi tomu musí věnovat spoustu času, aby mohli s něčím takovým vystoupit. Navštívil jsem toto divadlo, bylo moc hezký, moc se jim to povedlo. Takže vlastně i v téhle té době, kdy se ta kultura, mnohdy pseudokultura na nás řítí za všech možných sdělovacích prostředků, internet nevyjímaje, takže i ještě prostě v těch lidech jaká si potřeba být aktivní a prostě ještě tu kulturu rozvíjet i v takovém městě nebo městečku jako jsou Sezemice. Také jsem byl rád, jak byl velký zájem a mile mě to překvapilo. Takovýhle a není to tak běžné, aby tyhle ochotnický spolky fungovali, ještě dneska v téhle době.

V dnešní době co utváří kulturní život?

Myslím určitě, že škola má vliv na kulturní život určitě, zejména pokud k tomu vede své žáčky nejenom škola základní ale i mateřská školka. Takže mají možnost projevit, co se naučili často na různých besídkách, různých akcích, který jsou často pořádané v sedmicích ať už je to třeba při volbě nejlepšího sportovce nebo při mnoha dalších akcí. Kulturním prezentacím se nevyhýbá ani pan farář, který velmi ochotně poskytuje kostel k tomu, že se tam mnohdy každoročně pořádají perfektní koncerty v kostele. Stejně tak díky sálu, já říkám v novém sále, no protože je furt stará radnice a doufám, že bude ta budova stát, takže i díky těm možnostem se konají různé kulturní akce v sále vlastně nový radnice, takže bych řekl, že pokud bych to měl porovnat s ostatními městy asi srovnatelné velikosti, tak si myslím, že Sezemice žijí kulturní, bohatým kulturním životem. Určitě se na tom podílejí nejen školy a ochota Pana faráře, protože to je „prímový“ chlap, ale taky všechny spolky co v Sezemicích existují nehledě jenom i oddíly tělovýchovný jednoty kterých tu je velká řada. Myslím tím i zájmový spolky od „pejsků“ počínaje po střelce konče.

Velkou radost jsem měl a do dneška to je, když bylo „780“ let, když jste vešel do radnice tak tam jsou nástěnky, tabla a na těch tablech je prezentace od malých hasičů až po střelce, pejskaře, knihovnu, zapomněl jsem na knihovnu. Tam je knihovnice, která je velmi aktivní a pořádá nespočet akcí za rok. Myslím, že zdrojů kultury je zde i víc, určitě jsem na nějaké zapomněl.

Jaký je váš názor na kulturní život v Sezemicích?

Můj názor je pozitivní, určitě velmi pozitivní. Osobně si myslím, pokud, nejsem odborník v téhle branži, je to můj koníček. Mé povolání je zcela jiné, ale pokud mám možnost, samozřejmě se snažím kulturu co mě síly stačí, sledovat kolem sebe. Věci a děje, takže se domnívám, že prostě to co se dneska i v té oblasti kultury v Sezemicích děje, tak to myslí navazuje ne velmi dobrou historii, která se v Sezemicích utvářela.

Radnice radní:

Co podle Vás převážně utváří kulturní život v Sezemicích?

Mimo jiné je to hlavně radnice, základní a mateřská škola. Dá se říci, že i kostel, který má svou nedílnou možnost zapůsobit na kulturu, ale převážně bych to specifikoval na základní školu včetně radnice.

Jak město zastává a rozvíjí kulturní život v Sezemicích?

Město svým způsobem podporuje jak dobročinné organizace, tak i organizace které jsou přímo ve městě, například spolek J. K. Tyl Sezemice, který měl nedávno velice úspěšné představení „Paní Piperová zasahuje“, se kterým vystupovali i v Pardubicích a na podzim se chystá další divadelní představení v Holicích nebo v okolí. Dále má město jako takové na kulturu pamatováno i v rozpočtu finančními částkami, ať už je to obnova nebo oprava památek co se týkají kostela nebo i po okolí nějakých kulturních a historických věcí.

Jak velkou úlohu, zastává v kulturním životě kostel v Sezemicích?

- Tak vzhledem k tomu, že jsem materialista, nejsem ateista, nejsem věřící a do kostela nechodím. Beru to u té historie, že se mně kostel se mi velice líbí z pozice historie, že tam jsou památky a věci, které jsou nenahraditelné a které lidé asi mají rádi, podívají se, ale jinak co se týče kulturního využití, to by byla otázka spíše pro pana faráře.

Jak velkou úlohu zastává základní škola a mateřská škola?

Pokud nebudeme mít vzdělání, tak nebudeme mít ani kulturu ani nic jiného, takže základní škola na tom má určitě obrovský podíl. Spolupracuje docela úzce i s městskou knihovnou, kde připravují různé kulturní akce, např. „Noc s Andersonem“, takže se dá říci, že škola je hlavní pilíř kultury.

Jaký je váš názor na kulturní život v Sezemicích?

- Pokud bych měl být upřímný, tak Sezemice jsou na tom mnohem lépe, než některé ostatní obce. Na druhou stranu v porovnání s Pardubicemi, tam je kultury určitě daleko více a kulturní využití mnohem větší, ale to je samo o sobě dáno tím, že my jsme město s třemi tisíci obyvateli a nejme sto tisíce jako Pardubice. Ovšem na naše podmínky si myslím, že si tu člověk kulturu může najít kdekoliv.

Základní škola v Sezemicích: ředitel

Co podle Vás převážně utváří kulturní život v Sezemicích?

Co nebo spíš kdo? Kdo? Radnice, škola, školka, knihovna, zájmové organizace,.... Co? Ochota, nadšení, radost, asi i peníze....

Jak základní škola a mateřská škola, zastává a rozvíjí kulturní život v Sezemicích?

Raději jen za školu, protože školka je samostatný právní subjekt. Škola je tu v první řadě pro vzdělávání, v druhé řadě (a čím dál více) pro výchovu. Pro obojí je kultura vhodná. Pro všechny žáky školy zajišťujeme komplexní kulturní působení, a to nelze zajistit pouze v Sezemicích. Kromě účasti na kulturních akcích také sami organizujeme kulturní akce v Sezemicích - pěvecký sbor

Rolníčka, Školní akademie, slavnostní vyřazování absolventů, zápis do 1. tříd, akce dětí pro rodiče,.....

Jak velkou úlohu, zastává v kulturním životě města, kostel v Sezemicích?

Kostel v Sezemicích je prioritně pro věřící, ale má skvělého pana faráře a tak minimálně Vánoční koncerty jsou velkým kulturním zážitkem pro všechny občany Sezemic.

Jak velkou úlohu, zastává v kulturním životě města, radnice a její zastupující členové?

Velkou. Organizují a finančně podporují kulturní akce k různým výročím.

Jaký je váš názor na kulturní život v Sezemicích?

Je velmi pestrý a myslím si, že je nadstandardní vzhledem k obcím podobné velikosti.

Kostel: farář

Co podle Vás převážně utváří kulturní život v Sezemicích?

- Těžko mi je zhodnotit jestli jsou to liturgické svátky jako Vánoce a Velikonoce anebo jestli to je kultura, která je městem jakýmsi způsobem prezentována. Město se teď i do té divadelní činnosti angažovalo se dost, nahráli tam nějaká představní a v rámci kultury jsou tam i koncerty nejenom v našem kostele ale i v prostorách nové radnice. Nevím to zhodnotit, kdo jakou mírou se podílí, určitě lidé z tradice vycházejí. Jsou tu křesťanské svátky, které mají svůj odkaz – Vánoce, narození Krista. Jsou to svátky pokoje a míru. Lidé jakoby odložili všechny témata vzájemné pře a mají také ochotu se vzájemně setkávat, sdílet, zastaví se čas, dokážou spolu mluvit. Ten pokoj se projeví. Silnými svátky jsou Velikonoce. Církev tento svátek pokládá za největší svátek vůbec. Kristovo ukřižování je svědectví, že láska bez obětí, není láskou pro druhého. Církev má víc v tom cíli „kult“ – „klanění se“ latinské slovo – my vyjadřujeme v kultu pravdu, navštěvujeme kostel, kdy se bohu klaníme. Od slova „kult“ vznikla i kultura, že lidé mezi sebou interpretují svými projevy, svými

uměleckými díly, kterými se prezentují – to je ozvěna toho kultu. V tom člověk nacházel různé formy projevu, aby interpretoval moudrost pochopeného života a sděloval jí dál. Jak v divadelnictví, tak v hudbě i slově, které se přednáší, v prózách, poeziích a to jsou takové slazené moudra, kde je určitá harmonií tónů anebo myšlenek, rýmů veršů. Tím vším se chce nějak narytmovat, moudro aby ten druhý z toho čerpal, aby na to nasednul, jako na určitý puls života.

Jak velkou úlohu, zastává a rozvíjí v Kulturním životě kostel v Sezemicích?

- Vzhledem k tomu, že tento kostel se datuje od roku 1290, je to nejstarší památka na Pardubicku, i svou plochou je větší než Sv. Bartoloměj v Pardubicích. Tak se pokládá za největší kulturní památku, je v dobrém stavu vnitřně, byl mezi 70-80 lety restaurován a tak je atraktivní pro návštěvníky i pro různé kulturní akce, zvláště koncerty, vánoční besídky, nebo vánoční pásmo koncertové apod. Kostel se otvírá v těchto kulturních aktivitách lidem, kteří nechodí na liturgii, na mši svatou a oni v těchto krásných starobylých prostorách nahlíží do historie svých předků. Je velmi důležité, aby člověk měl vědomí svých předků. Když se na ně nebudeme dívat na své předky, jak kdyby se ztrácela celá kontinuita celé té šroubovice, toho vývoje, rozvoje lidské duše a lidské osobnosti. Kultura nám dává příležitost, abychom stáli na odkaze našich předků, abychom si uvědomovali, z čeho vyrůstáme. A také udává tomu i směr, vektor. Díváme se na cíl ke kterému směřujeme a ptáme se jestli toto směřování je smyslu plné a jestli věci ponechává dobrou hodnotu. Kostel v Sezemicích právě tím, že se tam dějí jednotlivé Vánoční a jiné příležitostné koncerty, že tam jsou takové obřady, které jsou zároveň také společenské jako je například svěcení praporu tak otvírá svůj prostor svou náruč ostatním lidem a mluví k nim nejen jako historická památka, ale jako prezentace její určité kultury, protože všech lidí se týká, vzájemného sdílení skrze umění skrze dílo v porovnání s ostatními: jako je...

Jak velkou úlohu, zastává základní škola a mateřská škola?

Škola, my se vzájemně potřebujeme a doplňujeme. Vánoční pásmo tam celé připravuje základní škola. Ze začátku bylo město donátorem, že na to město ze začátku trochu přispělo, dokonce koncerty, které se konaly v kostele, sponzorovalo město. Nevýhodou je, že samotné Vánoční koncerty jsou v nevytopených prostorách kostela, tento kostel není vytápěn. Jsou to vysoké zdi, které temperovat je téměř nemožné, ty lidé když tam mají strávit kulturně nějakou tu hodinu. Tak jsou dost promrzlí, ale přesto to má své kouzlo ta oběť jim za to stojí a o Vánocích je ten kostel plný a teď vidíme tu symbiózu. Jeli nějaký koncert, město jako sponzor, škola jako ten který připraví konkrétní program s dětmi, rodiče se přijdou podívat na svoje děti, babičky, příbuzenstvo. To že se to odehrává v kostele, zároveň jim zarezonuje jejich paměť, vlastně oni pamatují, kdy ty

kostely byly plné. Kdy religiozita, víra byla daleko silnější, kdy v kostele odehrávalo přednostně, primárně veřejné dění, teď ten kostel, doba sekularizuje jak kdyby náboženství v potřebě člověka je někde v pozadí, tím vystoupí do popředí potřeba morálky. Náboženství a morálky jedno druhé podepírá. Morálka bez náboženství, vidím to tak, že když garantuje morálku stát a samotní reprezentanti státu nejsou schopni ustát to, co by měli prezentovat, takže ta církev je vhodnějším garantem než samotný systém společnosti. Lidi to tak vnímají, mají ke kostelu úctu a i když s tam dělá něco kulturního má pro ně smysl zajít do těchto tajemných prostor. Prožít to tam i třeba v nepohodě, ale je to něco co na ně promlouvá. Dýchne historií a tradicí.

Jak velkou úlohu, zastává v kulturním životě města, radnice a její zastupující členové?

- Záleží na kněžích, jak jsou orientovaní. Máme kněze, kteří zpívají, píšou básně a skládají – takoví udělají hodně pro kulturu kromě liturgií a kultu se do značné míry angažuje i pro kulturu a když je nějaká hlava, která tyto věci chce dělat a zaštiťuje to tak ta kultura je potom hodně přes kostel. Já mám štěstí, že základní škola má osobnosti, kteří do kultury chtějí dělat a protože se to váže na křesťanské svátky, tak se to odehrává v kostele. Určitý lidé, kteří jako sponzoři chtějí, aby vánoční koncert zazněl v kostele, tak sponzorují tyto koncerty v kostele. Lidé byli znovu přizváni. Stejně tak město počátku na tyto koncerty vyčlenilo prostředky na tyto koncerty, ale teď když je krize, tak šetří každou korunu poslední roky a spíš dají peníze na opravu kult. Památek protože ty naše památky skutečně potřebují vypomocet, opravit a pomáhají nám, že se opravují sakrální prostory, co by kulturní památky a město na to peníze v posledních letech vyčleňuje a přímo se přičiňuje svými aktivitami.

Jaký je váš názor na kulturní život v Sezemicích?

- Pozvalo mě město na jednu hru, kterou ochotnické tu divadlo hrálo. Představení bylo v městském sále, bylo velmi krásné. Čerpali z anglických autorů, bylo tam hodně lidí, emoční náboj, silné, perfektní. Když jsme viděli svoje lidi, jak to krásně sehráli, z toho jsem dostal takový dojem, že město dokáže vytáhnout svou silnou kartu. Tak jsou věci, kde se potřebujeme trochu pobavit, rozveselit a ta část kultury, která je taková veselejší – třeba plesy, divadlo, recitály, koncerty v městě. Sále organizované městem, tak jsou myslím si, že silnějším trumfem, než to co můžeme nabídnout v našem studeném, i když krásném, historicky vznešeném prostoru kostela. Ale jeden druhým se doplňují. Mám za to, že město dělá pro tu kulturu víc. To co děláme my, je dost málo, ale vidíme, že je zájem zvláště tehdy. Když jsou do těch pásem a těch vystoupení, zaangažované děti. Potom přijdou rodiče, babičky, příbuzný a je to plno. Je trosku tragédie

v dnešní době, když je všechno elektronické, digitalizováno, člověk si může sám špičkové díla pustit z dataprojektorů, může si to nahrát na datový nosič, může si to doma a ještě v jiném provedení, ale přes to emoce se otvírají právě na tom, když se něco odehrává, tady (v kostele) těmito lidmi. To úsilí, které se vyvine na to, aby se nějaký ten kulturní program vytvořil, a když si to lidi udělají samy, tak to je ještě něco jiného. Oni poznají tu chuť, angažují se, ale hodně se to ubíjí tím, že medializace dovoluje, aby nosiče mediální, dovolují člověku kulturu udělat profesionálně špičkovými interprety, špičkovými herci a ne těmi účinkujícími, přímo doma na videu, na projekci. Vidím, že to má takový spíš klesající charakter, že na kulturu nejsou peníze. Chce-li, někdo touží-li, po kultuře odehrává se to v soukromí domova, snadno dostupnými prostředky. Už i tím že se dají věci internetově stáhnout, nemusí se za to platit peníze, lidé po tom sáhnou a dopřejí si to, po čem touží. Město má jiné, takové spíš už je to taková kombinace sportovně kulturní tradice vyplývající. Sezemická Lávka, jak se překonává vzdálenost po tenké lávce, přes řeku. Jsou tam ještě takové specifické věci města. Snaží se město, my z těch možností, že dáváme k dispozici prostory, že jsme vstřícný maximálně, tak přicházejí i lidi co chtějí něco zorganizovat a chtějí to udělat ve spolupráci s církví. Narážíme ale na určitý trend individualizace. Lidi dávají přednost teplým pantoflům, vyhřátému pokojíčku doma a dávají přednost, že si můžou mediálně všechny tyto věci zprostředkovat v jiné rovině a do té kultury městské, obecní jsou vtahovaní jen ti, kteří mají hlubší smysl pro tyto věci, kteří se angažují a jejich příbuzenstvo je potom vázané určitou podporou, tam jdou a z toho zážitku potom se vrací ob rok, na příští rok, když se zas děje něco k tomu tématu, tak znovu se vrací. Vidíme, ale že ty řady pozvolna hubnou.

Knihovnice

Musím říct, že já pracuji v městské knihovně deset let a v Sezemících žiju celý svůj život a kulturu v Sezemících vždycky utvářelo především město, kulturní komise města Sezemice. Když jsem nastoupila do knihovny, tak knihovna příliš kulturním životem nehýřila, ale po vzoru ostatních knihoven jsem zjistil že se knihovna může stát středem kultury. Takže je to v podstatě, když jsem tam nastoupila a stala jsem se současně členkou kulturní komise. Takže teď se snažíme propojit knihovnu, školu, školku a kulturní komisi města Sezemice. Takže bych řekla, že v podstatě v Sezemících tu kulturu utvářejí všechny tyhle ty složky. Ve spolupráci ať už se jedná o vzdělávací akce, kdy základní škola chodí do knihovny. Vzdělává se nejenom, co se týče četby, ale i vztazích mezi dětmi, psychologie. Zveme sem, cestovatele, spisovatele a po dohodě s učiteli doplňujeme výuku. Co se týče komiksů, časopisů, což znamená, že o čem se děti učí ve škole, pak prakticky

získávají zkušenosti i tady u nás v knihovně. Bavíme se i o povolání, takže jsme ukazovali teď dětem práci knihovnice, tak říkajíc z druhé strany aby si děti nepřestavovali, že to je sedět za pultem a půjčovat knihy, aby viděli co, to povolání obnáší. Jako členka kulturní komise se snažím obsáhnout veškerý věkový kategorie. To znamená, že pracujeme nejenom se školkou a se školou, ale také pracujeme s maminkami na mateřské dovolené. V knihovně teď funguje nově kroužek, který se jmenuje betlemáček a je pro maminky na mateřské dovolené. Snažíme se obsáhnout i seniory, to znamená, že pro ně pořádáme koncerty. Současně pro ně pořádáme školní, máme snahu, aby se zapojili do života počítačů, do života internetu. Učíme je zacházet s mobilem a současně se snažíme říct jim věci, které mají sice odposlouchané z televize, ale nedokážou si je představit prakticky. To znamená, různé porodní prodavače a podobně, takže je upozorňujeme na různá nebezpečí atd. Když bych to měla shrnout tak tu kulturu v Sezemicích, vlastně uspořádává město ve spolupráci se školou, školkou a s komisemi města, což je komise jak pro kulturu, tak i různé ty vztahy pro seniory atd..

Dneska je to především o penězích, to znamená, že jim především pomáhá a zabezpečuje finančně. To znamená, že kulturní komise města má určité finanční a díky nim potom pořádá akce, jako jsou čarodějnice, dětské dny, koncerty pro seniory, divadla apod. Myslím si, že to je především tím, taky tím, že dává k dispozici prostor. Sál města Sezemice je městský a to znamená, pronajmout si dneska sál stojí spoustu peněz, takže různými úlevami pro různé organizace a tím potom se mohou různé akce uskutečnit. No asi samozřejmě i tím, že samozřejmě tu kulturní komisi podporuje a má. To je asi tak čím to město kulturní život v Sezemicích podporuje. Současně, že tu knihovnu zvelebujeme, to znamená, opět se dostáváme k finančním prostředkům, protože jsme vlastně zrekonstruovali celý barák díky městu, který na to dalo finance a umožnilo vznik i těch kroužků atd. Myslím si, co se města týče, že tohle je spíš o lidech a o penězích.

Abych řekla pravdu, já osobně nejsem věřící, ale o kostele slyším dost. Třeba i z úst své dcery, která také není věřící, ale vím, že také navštěvují faru. Pan Farář, pokud vím, se přibližuje dětem i takovými prostředky jako je třeba trampolína, kterou na faře má. Takže ty děti tam v podstatě chodí nejenom, co se týče víry, protože některé děti samozřejmě věřící nejsou, ale pan farář je dokáže takovou nenásilnou formou třeba naučit desatero. Což třeba teď moje dcera doma odříkávala. Víam, že se tam schází lidičky. Spolu s kulturní komisí jsme v kostele několikrát uspořádávali jak Vánoční koncert, tak charitativní koncerty. Takže si myslím, že určitě v té komunitě v katolické určitě ano a určitě je v podvědomí sezemáků jako takových i „nevěřících“.

Základní a mateřská škola samozřejmě co se týče kultury tak zastává zásadní roli, protože ty děti vychovává. Jakou kulturu je naučíme doma, je jedna věc, tam tráví strašně moc času. Takže já si myslím, že tam to strašně moc zlepšilo. Nebývalo zvykem, aby školy pořádaly dětské dny, aby pořádaly dny otevřených dveří atd.. Strašně moc se to zvedlo jak ve školce, tak ve škole. Úžasné spolupracuje knihovna, škola a školka. Děti sem chodí dvakrát až třikrát do roka. Učitelé dokonce někdy samy zavolají, že probírají něco v občanské nauce, jestli bychom jim v knihovně nemohli něco připravit. Takže myslím si, že ta škola a školka se tady strašně moc pozvedli i díky prostorám které město opravilo a prodloužilo. Školka má teď, místo jedné budovy jich má daleko víc. Škola, si myslím, udělala taky moc práce. Co se týče mimo školní aktivity a různých programů atd..

Kulturní život v Sezemicích je strašně náročný hodnotit v podstatě mého hlediska člověka, který akce pořádá a organizuje. Můžu říct, že cokoli se zorganizuje pro děti a cokoli se zorganizuje zadarmo, má veliký úspěch. Jinak obecně ten kulturní život v celých Čechách strašně moc upadá, protože je to vše o penězích. Když vám sem přijede divadlo, kde je lístek za 250 korun a mají tam být tři členové rodiny tak už je to velká finanční položka. To znamená kulturu ano, ale musíme ji vždycky přizpůsobovat finančním situacím rodin a strašně ji cílit na skupinu, která má zájem a chuť se té kultury zúčastnit. Rodiny s dětmi, úžasné. Teenager dost náročná věková skupina, ale taky se dají chytit, pokud je člověk chytí na správnou muziku, na správný žánr, který je baví. Rodiče a pracující lidi, strašně nároční. Jsou vytížený, unavený a strašně si rozmyslí, jaké kulturní akce se zúčastní. Úžasná kategorie jsou senioři, ti mají chuť se bavit, mají chuť se vzdělávat a s nimi se dá velmi dobře pracovat. Takže kulturní život v sedmicích má ještě velké rezervy, protože je tu málo dobrovolníků. Všechno co se tu pořádá z pozice lidí, kteří jsou za to placený nebo to mají v popisu práce. Chybí tu organizace, které by si někdo nevzal pod patronát, protože ho to baví. Tím pádem si myslím, že je tu ještě mnoho co dělat.

Dodatek

Rozsvěcování stromečků je akce, kterou pořádala městská knihovna v Sezemicích poprvé před 5 lety a účastnilo se jí asi 15 lidí. Tady těch akcí je strašně moc, musím trochu se pochlubit, že jsou z velké části z mé „dílny“ a z mé hlavy. Jsou to lampionové průvody, rozsvěcování stromečku a vždycky se začíná od nuly. Postupně si to lidé řeknou a rok od roku se těch lidí nabaluje víc a víc. Letos po 5 letech jsme museli akci přesunout jinam, vždy akce probíhala tady před knihovnou a zde se zdobil stromeček, který je tady před knihovnou. V letošním roce, protože už chodí čím dál tím víc lidí, tak jsme akci přesunuli k radnici z bezpečnostních důvodů. Jednak zde jezdí auta a

chtěli jsme i tu akci rozšířit. Tak se podával svařák, čaj a takové to věci. Opět tam proběhla skvěle spolupráce se školou, kde koledy zpíval sbor ze základní školy a myslím si, že tohle bude jedna z takových akcí, jako je dětský den a čarodějnice, která se pomalu stane tradicí. Lidé ji budou navštěvovat bez jakékoliv reklamy, protože si jí prostě vezmou do podvědomí a budou se na ní celý rok těšit. Letos se na čarodějnice odhadovalo zhruba 800 lidí. Na dětský den se rozdalo 263 karet hracích krát 1-2 dospělý. Vánoční stromeček od 400 lidí plus současně probíhala v sále akce pro děti.

Nově přistěhovaný.

Těžké, nejspíš škola, hřiště, město a někdy zaslechnu, že se něco pořádá v kostel. Dál o tom moc nevím nezajímám se o kulturu, nemám moc času jsem na mateřské dovolené a většinu času věnuji rodině.

Tak to vůbec nevím, nic mě to neříká. Jediná věc je, že se mně tam vdávala kamarádka. Podle fotografií to byla krásná svatba.

Výchovnou, pořádají taky výlety, dětský dny. Škola má, krásný areál, myslím si, že základní škola a mateřská rozsáhlá takové město.

Podle mého názoru se město stará celkem dobře o občany. Jediné co tu chybí je kvalitní dětské centrum zaměřené pro matky s kočárky. Ostatní věci tady fungují docela dobře.

V Sezemicích se kultura nejspíš rozvíjí, protože se tady pořád dějí akce. Taky v zimě se pořádají hodně plesy. Jsem docela spokojená.

Starousedlík

Co utváří kulturní život? Co si pamatuju tak město i teď má největší podíl na všem co se tu skoro děje. Město rozděljuje peníze a má na to lidi. Z toho plyne, že od města hodně žádají peníze na

rozvoj. Budu jmenovat například. Základní školu, různé spolky a peníze jdou i na opravu památek, takže kostel, zvonice, fara pomníky atd.

Kostel má zde velkou historickou minulost a není to jen kostel, byla to vždy celá farnost Sezemická. Za komunistů ztrácel svůj vliv a nemá farnost takové postavení jako dříve. Dneska se využívají prostory kostela k významnějším tradicím a svátkům. Pan farář dělá, ale maximální úsilí pro spolupráci a zapojení kostela do kulturního dění.

Základní škola a mateřská škola se po vystavení školního komplexu velice rozrostla. Z doslechu vím, že ředitel základní školy je dobrý chlap a hodně se snaží školu ve všech možných stránkách rozvíjet.

Můj názor je že se to tady zlepšuje, je víc možností než dřív.

Místostarosta Rokytna:

Co podle Vás převážně utváří kulturní život v Sezemicích?

Tak v Sezemicích je farnost – kostel, to má jistě návaznost na poučování lidí za tímto účelem. Jinak je nově vybudovaná radnice se sálem, hodně restaurací. Já ze svého postu znám spíše tu činnost, co město podporuje a to jsou hasiči a sportovní oddíl fotbalistů, který má svou tradici a funguje to ve spolupráci se školou. Já osobně se jinak kulturního dění v Sezemicích nezúčastňuji. Na plese jsem ještě nebyl a do hospody nechodím, nicméně navštívili jsme restauraci v radnici. Kdysi jsme chodívali např. K Anežce apod. Jinak se zúčastňujeme např. výročních akcí – třeba hasičů, kde se setkáváme s jinými hasiči a naopak i oni jezdí k nám. Pomáhají nám, jak se vypořádat s krizovými situacemi. V roce 1997 jsme zasahovali na povodních v JČ, na povodních v roce 2002 ve Spojile. Sezemice jsou s Rokytmem spřízněni jedním svazkem a to je Svazek obcí Loučná, kde se projednávají a rozhodují různé dotace projekty (např. na cyklostezky, městská policie, apod.)

Jak velkou úlohu, zastává a rozvíjí v kulturním životě města kostel v Sezemicích?

V kostele jsem nikdy nebyl, ale s panem farářem jsem se bavil na výročí 200 let kostela v Býšti a padli jsme si do noty. Co se týče farnosti – o tom bohužel moc nevím.

Jak velkou úlohu, zastává a rozvíjí v kulturním životě města základní škola a mateřská škola?

Pro nás, jako pro Rokytno dosti významnou je ZŠ – chodí nám od prvního do pátého ročníku zhruba 90 žáků, kteří tam to základní vzdělání dokončují v Sezemicích. Zatím jsem neslyšel žádné stížnosti. My jsme obec, která se skládá ze čtyř subjektů – Rokytno, Bohumileč, Drahoš a Zástava a tak preferujeme nástup dětí do naší školky. Chodí k nám i děti z blízkého okolí z Borku, Újezdu, hrachoviště, Hoděšovic. Zasluhu na tom mělo, že v Rokytně máme základní školu od 1 do 5 třídy a tím, že rodiče vozili i děti, které chodili jak mateřské tak i základní školy. Tím to mají při jedné cestě, v jednom zařízení. Jinam nevím o tom, že byly přijímány, děti do mateřské školy ze Sezemic.

Jak velkou úlohu, zastává a rozvíjí v kulturním životě města, radnice a její zastupující členové?

Zástupce znám dva, starostu a místostarostu, se kterými se setkávám na různých jednáních. Potom znám radní, se kterými nejsem v jednání skrze činnost veřejnou, ale vím, že místostarosta pan S. je předseda svazku obcí Loučná, takže v této souvislosti se setkáváme na jednání svazku a s panem starostou K. se setkáváme v jiných jednání např. kolem jízdních řádů MHD. Protože i linka, která jezdí do Sezemic, zajíždí i k nám a vesnice jsou jízdníma řádama napojeny. Nedávno jsme jednali i o rozpočtu Městské policie v Sezemicích, která zajíždí i do Rokytna, bohužel jenom na požádání, což mě trochu vadí. Rozpočet by se měli dělit všechny svazky a tím pádem by se mohla působnost Městské policie rozšířit. Mělo to být spíše původně jako svazková městská policie a každá ta obec by měla poměrně přispívat na činnost ty policie. To se nestalo, protože stoupilo jen 9 svazkových obcí a tím se přesunuly víc zátěže na Sezemice.

Jaký je váš názor na kulturní život v Sezemicích?

- Nevím o kulturním životě moc, protože se ho moc nezúčastním. Ale vím z doslechu, že tam jsou pěkné plesy, protože jsou nekuřácké. Radnice dělá hodně pro to, aby udržela tradice. Slaví se tam padlí v 1. sv. válce v dobových uniformách, jako čestná památka. Jistě je v Sezemicích i knihovna,

ve škole se pořádají i besídky, které rodiče chválí. Z celkového pohledu se moc dění v Sezemicích nezúčastňují. Město Rokytno má svoje akce, těch se zúčastňují velmi intenzivně.